

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 253 (2500) 30 грудня 2000 року

Звернення Голови Верховної Ради

до народу України з нагоди Нового року та Різдва Христового

Хай новий рік обдарує Вас міцним здоров'ям, а наполеглива праця принесе нам і нашій країні стабільність та впевненість.

З повагою І. Плющ

Дорогі співвітчизники!

На зламі тисячоліть вітаю вас із Новим роком та Різдвом Христовим!

Нам випала велика честь завершувати цілу епоху і починати нову. На порозі третього тисячоліття ми можемо констатувати, що світ змінився, а разом з ним змінилися і всі ми. XX сторіччя, що минає, було важким, непередбачуваним і екстремальним. Дві світові війни, голодомори, диктатури і перебудови, складнощі перехідного періоду — після таких потрясінь сьогодні ми як ніколи прагнемо миру і спокійної праці. Особливо тепер, коли до нас починає повертатися розуміння загальнолюдських цінностей, відчуття господаря на власній землі.

Напередодні Нового року треба відзначити, що 2000-й став першим роком, коли падіння виробництва товарів та послуг зупинилося, а в деяких галузях — почалося зростання. Особливо приємно, що наша держава, не беручи жодної копійки зовнішніх запозичень, змогла ліквідувати ганебні заборгованості з пенсій і завершити бюджетний рік з профіцитом. Прийнятий у визначений Конституцією термін державний бюджет на 2001 рік передбачає підвищення заробітної платні працівникам бюджетної сфери.

Ці перші успіхи, які визнані і за межами України, на мою думку, стали можливими завдяки злагодженій роботі Президента, парламенту і уряду, стабільності та спокою в суспільстві. Переконаний, що за умов збереження такої співпраці наступний рік стане першим роком економічного зростання нашої країни та відчутного поліпшення рівня життя її громадян.

Дорогі друзі! Бажаю вам міцного здоров'я, сили і наснаги любити, творити і працювати! Щастя вам та добра у Новому 2001 році!

Голова Верховної Ради України
Іван ПЛЮЩ.

Що нам прийдешній вік готує?

У переддень третього тисячоліття, на фініші 2000 року (водночас 5760-го за іудейським, 1420-го за мусульманським, 4637-го за китайським календарями), коли нинішній грудень закінчує і цей круглий рік, і двадцяте століття, і друге тисячоліття — так хочеться зазирнути в майбутнє, дізнатися, яким воно буде.

(Закінчення на 14—15 стор.).

100 років тому писали...

На межі двох сторіч

Він помирає, він доживає останні дні. Ще день, і XIX століття відійде в історію. Чим же буде для нас нове XX століття? Чи буде воно століттям подальшого розвитку культури, великих відкриттів у науках і винаходів? Чи цього чекає від нового століття культурне людство? Ні, тисячу разів — ні. Помираюче століття залишило нам свій заповіт. Завдання XX — виконати його.

(Закінчення на 3—9-й стор.).

Портрет тисячоліття (на думку молоді)

- Друга світова війна, розвал СРСР і утворення держави Україна — непересічні події.
- Поява комп'ютера — неперевершений винахід.
- Політ у космос Юрія Гагаріна — найвидатніше досягнення.
- СНІД і голодомор — незагойні трагедії.
- Вільям Шекспір і Тарас Шевченко — найвидатніші діячі культури.
- «Джоконда» Леонардо да Вінчі і Софійський собор — незаперечні шедеври.

30 грудня

- 1585 р. У Львові засновано Братську школу — першу братську школу на Україні. Навчання велось тодішньою українською літературною мовою.
- 1876 р. Народився видатний терапевт Микола Стражеско. У 1936-му заснував у Києві НДІ кардіології, що нині носить його ім'я.
- 1912 р. В Одесі народився майбутній відомий артист Андрій Сова.
- 1930 р. Почалось будівництво заводу "Запоріжсталь".
- 1943 р. Житомир визволено від гітлерівських загарбників.
- 1945 р. У Вашингтоні створено Міжнародний валютний фонд.
- 1975 р. У Києві відкрито пам'ятник Іванові Котляревському.

З НОВИМ РОКОМ!

Прогнози не від астрологів

Якими будуть...

...робота парламенту?

Іван ПЛЮЩ,
Голова Верховної Ради:

— Якщо інтенсифікуємо роботу Верховної Ради, щоб можна було виконати покладені на неї функції, це сприятиме стабілізації в суспільстві й поліпшенню інвестиційного клімату в Україні, припливу іноземного капіталу. А відтак будуть і кращі показники в економіці, не тільки закріплення цьогорічних позитивних тенденцій, а й їх примноження. Бюджет наступного року буде не тільки реальним, а й профіцитним. І ми все-таки зможемо не лише підвищити на 25% заробітну плату в бюджетній сфері, а й збільшити реальні доходи населення на 10—15%. Але якщо ми не втримаємо владний трикутник у правовому полі, нічого доброго в політичній справі не буде.

...майбутні вибори?

Віктор МЕДВЕДЧУК,
перший заступник глави парламенту:

— Не треба забувати, що наприкінці 2001 року, у жовтні, офіційно починається парламентська виборча кампанія для обрання парламенту в березні 2002 року. Але насправді виборча кампанія вже розпочалася сьогодні. Хотілося б, щоб вона була прозорішою і більше відповідала чинному законодавству. Але вона однозначно буде напруженою і бурхливою. Втім, безпосередній вплив і на виборчу кампанію, і на парламентські вибори 2002 року матиме існування парламентської більшості. Кандидати в депутати вже не зможуть обіцяти людям, як раніше, прийняти Конституцію чи провести податкову реформу. Виборці голосуватимуть за тих кандидатів і ті партії, які зможуть домовитися з іншими, співпрацювати з ними, знайти спільну мову і скласти конституційну більшість, яка й розв'язуватиме всі питання, як економічні, так і соціальні.

...земля, повітря, вода?

Віталій КОНОНОВ,
«найзеленіший» депутат:

— Колись мені подобалася цитата з комсомольських вожаків 80-х: «Давайте підіб'ємо підсумки, інакше підсумки підіб'ють нас». Уже сьогодні можемо поставити собі те саме запитання, але поки що мовчки чухаємо потилицю. Інтенсифікація природних ресурсів уже дається взнаки. Не хочеться лякати «страшилками», але в наступному тисячолітті ця проблема наростатиме. Більше того, призведе до дуже серйозної кризи в суспільстві: духовної, політичної. Я, як прихильник глобалізації світу, не бачу іншого виходу, крім створення через 100—120 років єдиного уряду єдиної держави Земля. Це повинно бути добровільне об'єднання, можливо, спочатку лише виконавчих органів, спрямованих на розв'язання екологічних проблем. Ці проблеми не можна вирішити локально.

Фото Сергія ВАСИЛЬЄВА (УНІАН).

Днями казковий новорічний подарунок отримали футболісти київського «Динамо». На їхній заміській базі в Конча-Заспі зведено суперсучасний манеж. Тут готуватимуться й дитячі динамівські колективи, всі національні збірні України. Символічний ключ від футбольного палацу наставникові динамівців і національної збірної Валерієві Лобановському вручив Леонід Кучма.
Під час цього новорічного свята можливість поспілкуватися з Президентом мали юні спортсменки.

...Україна?

Леонід КРАВЧУК,
перший Президент України:

— Не знаю у світовій історії випадку, щоб народ не розв'язав своїх проблем. І не бачу складнощів для українського народу.

До влади прийде нове покоління, до життя прийдуть нові люди, з новими поглядами, філософією. Відійдуть у минуле традиції, а з ними — і проблеми, які ми принесли з "того часу". Це цілком змінить і обличчя держави, і її характер. Час неминуче змінює людей. Україну нового тисячоліття я бачу європейською, демократичною і щасливою державою.

...наше село?

Катерина ВАЩУК,
головний парламентський аграрій:

— Заможним. Хочеться, щоб наша земля стала власністю селян і щоб умови та правила співжиття селянина й держави сприяли цьому. Якщо нам удасться в найближчі три роки зберегти всю законодавчу базу з оподаткування на селі, залишити стимулююче для селянина оподаткування і напрацювати нові закони, які допомагатимуть йому в кредитуванні, вже до 2004—2005 років зміни будуть помітні.

Записала Юліана ШЕВЧУК.

Віктор Ющенко: Бажаю, щоб чистими і світлими, як різдвяний сніг, були наші помисли і вчинки!

Бажаю щастя і заможності

Напередодні Нового року наш кореспондент попросив Прем'єр-міністра України Віктора Ющенка розповісти, яке бажання він загадає з останнім нинішнього тисячоліття ударом годинника.

— За давнім повір'ям, саме взимку росте відома в Україні рослина — нечуй-трава, яка лікує від багатьох хвороб, приносить успіх і відвертає злі сили. Особливої магічної властивості вона набуває напередодні Нового року. Начебто вона допомагає щасливо переправитися через рік, що настає, й у щасті та добробуті зустріти новий!

Саме цього я й побажаю собі, своїм рідним, знайомим і всім, хто о дванадцятій годині за київським часом підніме келих з вином — нехай прийдешній рік принесе нашій рідній землі, її працелюбному народові щастя й добробут, злагоду й натхнення, утвердження процвітаючої заможної України!

Новорічний вогонь віддавна вважають священним, таким що спопеляє всі негаразди, які залишаються у минулому. Нехай новорічний вогонь за святковим столом очищає людські душі, несе здоров'я й щастя у кожну домівку.

— Якою Ви хотіли б бачити Україну в 2001 році, XXI столітті, третьому тисячолітті?

— Якщо відповідати коротко, то я хотів би бачити Україну рівною серед рівних у сім'ї європейських держав. Хотів би бачити український народ щасливим і заможним. Він цього заслужив. Упродовж віків стільки горя випало на долю України, стільки крові пролито за її буття і процвітання...

Сьогодні у нас є всі підстави з надією дивитися у майбутнє. Якщо 2000 рік був для країни визначальним — вдалося переломити негативні тенденції, вперше ми отримали зростання макроекономічних показників, з'явилася надія на краще, то прийдешній рік буде переломним. Закладаються підвалини економічного зростання і добробуту не на рік—два — на десятиліття. Історичний шанс, який випав на нашу долю, не можна втратити. Цього історія нам не простить. І ми сповнені рішучості йти до наміченої мети.

Дозвольте через "Голос України" привітати читачів газети і весь український народ з Новим роком.

ЗАКОНоДАВець

Скільки нас? У XXI — перелічать!

НОВА НОРМА: Верховна Рада прийняла, а Президент України підписав Закон України «Про Всеукраїнський перепис населення».

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що парламент законодавчо встановив правові, економічні та організаційні рамки **підготовки і проведення Всеукраїнського перепису населення** (далі — Перепис), який в черговий раз, відповідно до постанови КМ України від 28 вересня 1998 р. № 1536, **буде проведено 2001 року.**

Для чого нас переписуватимуть? Як зазначено у законі, ці дані державі потрібні, щоб інформацію забезпечити управління та прогнозування соціально-економічного розвитку, а також розробляти та реалізовувати виважену державну політику з питань народонаселення.

Отже, ми з вами станемо респондентами Перепису — всі громадяни України, в тому числі й ті, що на встановлену дату Перепису перебувають за її межами, а також іноземці та особи без громадянства, які на встановлену дату Перепису перебувають на території України.

Нас, респондентів, запитуватимуть про склад та родинні стосунки членів домогосподарства; стать; вік; дату і місце народження; сімейний стан; етнічне походження; мовні ознаки; громадянство; освіту; джерела засобів існування; зайнятість; міграційну активність; житлові умови. Разом з тим **нам не повинні ставити запитання, відповіді на які можуть містити інформацію, що належить до державної або комерційної таємниці, не призначена для статистичних цілей або обмежує чи порушує права і свободи людини і громадянина.**

А щоб, як мовиться, бути в курсі справи, закон надає нам, респондентам, право:

— знати, які первинні (персональні) дані про нас збираються у процесі Перепису, з якою метою вони збираються, як, ким і з якою метою використовуються;

— знайомитися із записами у переписних листах та іншій переписній документації, які містять інформацію про себе;

— вимагати від осіб, які здійснюють Перепис пред'явлення відповідного посвідчення. У разі відмови у такому пред'явленні ми не зобов'язані давати відповіді на запитання, передбачені програмою Перепису.

Водночас закон встановлює і відповідний обов'язок респондентів — безоплатно у повному обсязі за встановленою формою і у визначені терміни подати достовірні первинні (персональні) дані, передбачені програмою Перепису населення.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ: Перепис не вимагає дані приватного характеру, які Конституція України дає нам право не розголошувати навіть слідчим правоохоронних органів. Тому, відповідно до закону, первинні (персональні) та інші дані, отримані у процесі проведення Перепису населення, є конфіденційною інформацією, яка охороняється законом. **Записи у переписній документації, що стосується респондента, не підлягають поширенню без його згоди і використовуються лише із статистичною метою у зведеному знеосібленому вигляді.** Первинні (персональні) дані Перепису населення не можуть вимагатися судом, органами прокуратури, іншими органами для вивчення та використання у вигляді доказів під час розгляду цивільних та кримінальних справ.

ДЛЯ ДОВІДКИ: закон прийнято 19 жовтня 2000 р., він набрав чинності з 20 грудня 2000 р. З повним його текстом можна ознайомитись у "Голосі України" від 26 грудня 2000 р.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України:
«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

Микола МЕЛЬНИК, кандидат юридичних наук.

Добра та злагоди

Шановні співвітчизники!

З нагоди настання нового тисячоліття та 2000-річчя від Різдва Христового прийміть від депутатської групи «Трудова Україна» у Верховній Раді найщиріші побажання добра та щастя!

У ці неповторні новорічні та різдвяні дні завжди народжуються нові надії, новим щасливим світлом освічується для кожного життєва дорога. Тож нехай на ній вас оминають негаразди, а натомість міцнішають здоров'я і родинне благополуччя, зростає добробут!

Ми твердо переконані, що успішність усіх тих видатних досягнень та звершень, які чекають нас у наступному році, насамперед залежатиме від нашого високого патріотизму, невичерпного оптимізму, кипучої енергії та великої творчої наснаги, тому зичимо вам у новому році примноження саме цих якостей, а поряд із ними забажаємо у дарунок від долі всіх інших благ!

Нехай таїнство Нового року й Різдва Христового увійде у наше життя символом найсвітліших сподівань і стане джерелом для майбутнього оновлення України!

Ігор ШАРОВ, керівник депутатської групи «Трудова Україна» у Верховній Раді України:
З найкращими побажаннями щасливого Нового року та веселих різдвяних свят.

Наміри

План — на лан

На розширеному засіданні вченої ради Національного агроуніверситету Прем'єр-міністр Віктор Ющенко привітав науковців зі святами, розповів про здобутки галузі та поділився планами щодо України аграрної наступного тисячоліття. Уряд, пообіцяв його керівник, і надалі робитиме ставку на село.

Передбачені для села 1,5 млрд. гривень бюджетних коштів, зокрема на селекцію та насінництво, дадуть змогу, переконаний прем'єр, мобілізувати ресурси і значно підняти планку як у рослинництві, так і в тваринництві.

А ключовим інвестором, прогнозує Віктор Ющенко, стане споживач. Жодна кредитна чи банківська установа не замінить громадян, які дедалі активніше вкладатимуть кошти в економіку країни — депозити, цінні папери. Тож наміри уряду — поетапно підвищувати зарплату освітянам, науковцям, іншим бюджетникам.

Агроуніверситет також не залишився у боргу. Науковці, знаючи бджолярське хобі прем'єра, подарували йому лицеву сітку пасічника і симпатичний вулик-будиночок.

Галина КВІТКА.

Волков — справжній Дід Мороз!

34600 новорічних подарунків для малюків, усіх школярів Козелецького виборчого округу на Чернігівщині підготував народний депутат України Олександр Волков. У Новому році за його сприяння в усіх районах округу відкриють також комп'ютерні класи.

«ІТЕРА» не забуває старих друзів

Я дивилася в очі різних людей. І тих, хто допомагав, і тих, хто отримував допомогу. Найчастіше вони світилися радістю, подякою та надією. Напевне, кожна людина напередодні Нового року замислюється над тим, як вона прожила цей рік, що доброго встигла зробити, чи змогла допомогти бодай одній людині, змінити чиєсь життя. Я знаю людей, для яких останній рік XX століття був справді плідним і які в міру своїх можливостей прагнули допомогти тим, хто потребує цієї допомоги.

Ці люди — працівники Представництва Міжнародної енергетичної корпорації «ІТЕРА» в Україні.

За словами Валентини Гайдукевич, керівника одного з підрозділів представництва, доброчинністю в Україні МЕК «ІТЕРА» займається протягом кількох років. Принцип, покладений в основу цієї доброчинності, простий — допомагати дітям і престарілим. І особливо важливо, щоб ця допомога не закінчувалася разовими заходами. Якщо одного разу доля звела «ІТЕРУ» чи то з дитячим будинком, чи з притулком для неповнолітніх, вона і надалі прагне всіляко підтримувати цих людей і допомагати їм.

Друзів у корпорації багато. Серед них випускники Харківської спеціалізованої гімназії для сліпих дітей, діти-сироти, курсанти Київського військового ліцею ім. І. Богуна, неповнолітні мешканці дитячих притулків Луганської області, вихованці Миколаївського та Київського міських притулків для неповнолітніх, студенти Київської дитячої академії мистецтв, пенсіонери республіканського Будинку ветеранів сцени, Гуманітарний інститут МДЦ «Артек», середня школа № 5 у Коростені Житомирської області... Всіх і не перерахуєш.

Протягом 2000 року було зроблено справді чимало добрих справ. Передусім це — матеріальна допомога. «ІТЕРА» і далі видає іменні стипендії випускникам Харківської гімназії для сліпих дітей. Найбільш талановиті з них вже є студентами вищих навчальних закладів по всій Україні, і, окрім державної стипендії, 21 із них отримує ще й допомогу МЕК «ІТЕРА».

Такі самі стипендії отримали, як і в попередньому році, 137 студентів Київської дитячої академії мистецтв.

А напередодні новорічних і різдвяних свят співробітники Представництва МЕК «ІТЕРА» в Україні укотре відвідали мешканців Будинку ветеранів сцени, розташованого в Пущі-Водиці, і вручили їм подарунки. Дитячий театр «Зорепад», що міститься поряд, на думку співробітників представництва, просто не міг бути обділений увагою. Під дахом «Зорепаду» його керівник, поет-пісняр Микола Рогожинський, об'єднав понад 100 дітей різного віку — від 5 до 15 років. Багатьох із старших вихованців театру Микола буквально витягнув із наркоманії і тепер намагається вберегти від впливу злочинного світу, повернути до нормального життя. Цьому, на думку Миколи Рогожинського, має сприяти залучення неповнолітніх до творчої праці та мистецтва.

Для цьогорічних свят діти отримали солодкі подарунки. На майбутнє «ІТЕРА» пообіцяла підтримати вихованців «Зорепаду». В найближчих планах — виділення коштів на костюми, декорації тощо. Для цих дітей «ІТЕРА» стає чарівною паличкою доброї феї.

Я знову пригадую ці очі. Я бачу в них надію на краще. Надію на добрих старих друзів.

Леся СУМСЬКА.

Під настрій

Карнавальний костюм для... пляшки

На Луганському лікеро-горілчаному заводі вигадали своїй фірмовій горілці «Луганова» «карнавальний» костюм. Щоб у «спілкуванні» вона була приємною не лише своїми смаковими якостями, а й тішила око зовнішнім виглядом. Спеціальним способом на пляшку нанесено керамічні зелені ялинки, яскраві іграшки і поздоровлення.

Але це ще не весь сюрприз. Новинкою стане горілка «Менделеєв», першу партію якої буде випущено до новорічного свята. Гадаємо, сама назва стане предметом розмови за столом. Даємо підказку. Саме Дмитро Менделеєв сто років тому дійшов висновку, що лише 40-градусний вміст спирту в алкогольних напоях сприяє засвоюваності їжі. Тому великого хіміка й вважають батьком російської горілки.

100 років тому писали...

Політичний огляд

На межі двох віків

(Початок на 1-й стор.).

Тяжке і похмуре це було століття. Гуркіт гармат і брязкіт зброї вітали його народження. Але буря, що її здійняв великий корсіканець, потроху стихла, зате плоди її не забарилися. На руїнах наполеонівської могутності утворилася німецька єдність, нова німецька держава. Потоками французької та руської крові були створені єдність Італії й незалежність балканських держав. XIX століття було століттям національних устремлінь...

На порозі XX сторіччя грізно стоять два чужі один одному велети: слов'янський і німецький. Нове сторіччя повідає людству, чим закінчиться ця боротьба, чи відбудеться їх мирне злиття в ім'я вищих культурних завдань людства.

А поки що націоналізм уже приніс свої плоди. Нова Німецька імперія, створена кров'ю й залізом на нещасті Франції, посеред заздрощів і нещасть Франції, посеред заздрощів і недоброзичливості своїх сусідів, звичайно, не могла не побоюватися за довговічність свого існування. Ось джерело тих нескінченних озброєнь, до яких вдаються всі держави. Вона укладає троїстий союз, на противагу йому виник союз Росії з Францією. Сучасний мілітаризм, як кошмар, душить бідне людство. Всього, чого досягають продуктивні класи європейського населення, якщо й не всього, то левової частини його, вистачає хіба що на покриття воєнних витрат.

Мало того, зло мілітаризму проявляється ще і в іншому напрямку. Утримання мільйонних армій, які за мирного часу залишаються незатребуваними, і легка можливість у будь-який момент скористатися їхніми силами підтримує в урядах і суспільствах напружені прагнення загарбати нові території. Ми присутні нині на найогиднішому видовищі боротьби маленького біблійного народу з таким велетом, як Англія, боротьби, що ведеться з низьких і загарбницьких мотивацій.

На протилежному кінці земної кулі також пристрасті вирують: скоро півроку, як триває китайський заколот, і кінця йому немає. Він, мабуть, настане тоді, коли Англії і Німеччині вдасться здійснити їхнє заповітне бажання: посніда́ти кількома шматками Китаю. І справді: «війна — національний промисел німців», — сказав колись Прудон. Та хіба тільки німців? Даремний був заклик нашого молодого Монарха до миру, до єднання народів. Його не почули. Грунт це, мабуть, не дозрів для мирного розв'язання національного розбрату. І ми, як і колись, усе ще дуже далекі від здійснення євангельського ідеалу. Ось що залишило нам помираюче століття!

Закордонна преса уже розпочинає підбивати підсумки минаючого століття. Ніхто ним не задоволений. «Temps» з гіркотою запитує себе: «Великі вчені відкриття і винаходи йдуть одне за одним, та яка користь від них для бідного людства. Становище трудящого населення — найбільшої частини його — все-таки залишається плачевним, якщо не погіршилося!»

Поважна французька газета налаштована так дещо песимістично, хоча не можна не визнати великої частини істини в її словах. Ми справді зробили великі відкриття і винаходи, наша промисловість має такі величезні засоби виробництва, які й не снилися нашим попередникам.

(Закінчення на 9-й стор.).

«Киевское слово», 31 грудня 1900 року.

С Ъ Новымъ Годомъ

З НОВИМ РОКОМ!

А маестро був із Києва

У Народному театрі старовинного хорватського міста Осієк відбувся урочистий Новорічний концерт, на якому диригував гість із Києва, митець зі світовим ім'ям, диригент Київського народного академічного театру опери і балету Герман Макаренко.

Як повідомили у Посольстві України в Хорватії, на концерті були присутні Голова Хорватського сабору (парламенту) Златко Томчич, жупан Осієчко-Баранської жупанії Марко Багрич, мер Осієка Златко Крамарич, а також Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Хорватія Анатолій Шостак. Осієк — столиця історичної області Славонії і Осієчко-Баранської жупанії, один з визначних культурних центрів Хорватії, в якому особливо сильні традиції музичного мистецтва.

Замість сенсації

Дружині — підводний човен

Британський мільйонер подарував своїй дружині на Різдво підводний човен. Він виписав субмарину за американським каталогом і заплатив за неї 20 мільйонів доларів. Ім'я покупця тримають у секреті, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Круїзний підводний човен під назвою «Сіетл-1000» завдовжки 57 метрів, може опускатися на глибину до 300 метрів і не спливати 40 днів. Він розрахований на проживання 11 осіб. За словами творця субмарини Брюса Джонса, перетинати Атлантичний океан на ній — саме задоволення. Як і «Наутілус» Жуля Верна, «Сієтл» обладнано величезними ілюмінаторами вздовж корпусу, і весь час можна спостерігати за мешканцями підводного світу.

Дорога увага?

Відомі в центральній Англії злочинці одержали з поліції несподівані послання — персональні листівки з різдвяними та новорічними вітаннями. Листівки було надіслано особам, засудженим за пограбування і насильство в районі Бірмінгема. Текст стислий і невигадливий: «Ми пам'ятаємо про вас зараз, не забудемо й у новому році». Поліцейські, які організували цю акцію, сподіваються, що їхні послання, звернені до потенційних злочинців, слугуватимуть своєрідним попередженням: поліція пам'ятає про них у період різдвяних свят, коли відбувається найбільша кількість крадіжок і пограбувань.

Помийте свої гроші

Японські астрологи опублікували прогноз на новий рік. За їх версією, він принесе успіх, а найголовніше — фінансове благополуччя. Після цих обіцянок Японія почала готуватися до свята з потроєною силою. В місті Осака дракона, якого в Японії зображує морський коник, уже офіційно змінив величезний пітон. Тварина-талісман увесь рік житиме в мерії.

Ну а щоб прогноз про фінансове благополуччя справдився, за кілька днів до свят треба обов'язково помити свої гроші в спеціальному струмку. Японці вірять, що тоді проблем з грішми не буде. Наприклад, нині дуже популярна історія про те, як одна жінка торік помила свої гроші й уже через кілька днів виграла в лотерею 50 тисяч єн.

В Австралії Новий рік приходить у найспекотніший період року. Традиційно свято відзначають на пляжі. П'ють шампанське, стріляють хлопавками, ліплять «сніговиків». Щоправда, із «сніговиків», певно, через спеку, пісок сиплеться.

Фото АП.

Горбачов: Чорнобиль — справжня драма мого життя

В останньому в XX столітті номері «ГУ» ми хотіли б опублікувати інтерв'ю з людиною, чий вплив на століття, що минає, — беззаперечний.

Сумнівів щодо кандидатури у нас не було. Михайло Сергійович Горбачов — перший і останній президент СРСР. З його іменем ми пов'язуємо такі поняття, як «перебудова», «демократія», «економіка з людським обличчям», «антиалкогольна кампанія», «Чорнобильська катастрофа»... Завдяки процесам, розпочатим ним, Україна врешті-решт отримала незалежність, а Радянський Союз розпався. За це його підносили, за це ж тепер багато хто й ненавидить. А для Заходу він і донині залишається героєм, уособленням миру і змін. Завдяки зовнішній політиці Горбачова впала Берлінська стіна — «залізна завіса» між Заходом і Сходом, завершився довгий період «холодної» війни, світ почав роззброюватися. І це він встиг зробити за досить короткий період: з 1985-го по 1991-й — шість років, які приголомшили світ.

Останній президент СРСР з першим президентом України.

Фото Олександра КЛИМЕНКА. Архів «ГУ», 1991 рік.

— Михайле Сергійовичу, мабуть, про катастрофу на Чорнобильській АЕС ви й сьогодні згадуєте з містичним жахом?

— Це була і є справжня драма мого життя.

— Наскільки адекватними були дії керівництва СРСР на момент катастрофи на ЧАЕС?

— Тоді, 14 років тому, все визначалося тим, які вказівки до Києва надійдуть з центру. Ми тут, у Кремлі, в перші години аварії не володіли достатньою інформацією, щоб взяти ситуацію в Чорнобилі під контроль. Знаю лише, що тоді керівництво країни зобов'язане було відмінити травневі свята й гуляння, традиційні демонстрації на Хрещатику і в інших містах України та Росії. Те, що упродовж кількох днів люди нічого не знали про аварію на Чорнобильській АЕС, не було якимось злим наміром першого секретаря ЦК компартії України Володимира Щербицького. Він, як і ми, не усвідомлював, що сталося насправді в Чорнобилі. Ніхто не знав, як зупинити вибух, як впоратися з радіацією, пожежею на ЧАЕС. Потім, правда, була проведена величезна робота з ліквідації наслідків аварії.

— Яке ваше ставлення до того, що Чорнобильську атомну електростанцію сьогодні закрито?

— Мені не зовсім зрозуміло, чому нинішнє керівництво України пішло на закриття ЧАЕС. Адже в Україні немає сьогодні інших альтернативних потужних джерел електроенергії. Водночас не думаю, що енергетична залежність Києва від Москви значно посилиться. Нині в Україні є змога добудувати два атомні реактори у Рівному й Хмельницькому.

— Чи зможе російська еліта на рівних цивілізовано будувати стосунки з Україною в подальшому?

— Україна сьогодні — самостійна незалежна держава, і це має враховувати нинішня російська еліта. Треба створити слов'янський трикутник з України, Росії та Білорусії. Я не кажу про якесь там політичне об'єднання, минулого не повернути. Але економічне співробітництво необхідно розвивати.

— Михайле Сергійовичу, що ви побажали б Україні і українцям у новому, XXI, тисячолітті?

— Громадянам України незалежно від національності я хотів би побажати щасливої долі, щастя і благополуччя. Впевнений, що росіяни та українці не допустять того, аби комусь вдалося їх розділити. Сподіваюся, що цього не станеться. Знаю, як важко живеться сьогодні в Україні. Але думаю, що з часом ми разом всі проблеми розв'яжемо. У мене самого батько — росіянин, а мати — українка. Нас, слов'ян, зв'язує історія, сімейні і кровні узи. Тому треба зробити так, щоб політика відтворювала настрої громадян — і українців, і росіян.

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

Наш рейтинг

Дякуємо США, дивуємося Росії

Міжнародний відділ «ГУ» визначив (на свій, звісно, смак) найнеординарніші світові події року, що минає.

Лідером серед подій світового масштабу є, на нашу думку, вибори президента США. Величезне задоволення та ті неповторні враження, що їх отримала від цього тривалого дійства решта світової спільноти, слід, безперечно, оцінити. Спасибі Штатам: понад п'ять тижнів вони були джерелом гарного настрою й гумору для мільйонів людей в усіх куточках планети.

* * *

Падіння югославського екс-президента Слободана Мілошевича: ось де американці спрацювали значно вправніше! Разом з неприязною до Слобо частиною югославського народу Заходу вдалося зняти його зі звичного політичного п'єдесталу. Проте в повне політичне забуття чи до Гаазького трибуналу Мілошевича відправити поки що не змогли. Але все одно жовтнева югославська революція стала однією з найяскравіших подій року, а тамтешня політична ситуація досі вражає своєю новизною та незвичним набором головних персонажів.

* * *

Цього не скажеш про нові палестино-ізраїльські сутички: таке бувало й раніше. Але 2000-й ознаменувався крахом тривалого мирного процесу. Якби не ці криваві зіткнення, то подією року з повним правом можна було б назвати травневе виведення ізраїльських солдатів з Південного Лівану. Однак у жовтні все пішло шкереберть. До того ж перелякався цієї близькосхідної нестабільності Євросоюз і почав домовлятися з Москвою про різні там нові трубопроводи...

* * *

Офіційне обрання главою Росії Володимира Путіна та загибель підводного човна «Курськ» — дві події, які ще й досі «перетравлюють» у світі. Одна з них точно для країни сумна, а інша — покаже час. У принципі, в Росії мало не щодня відбувалося щось таке оригінальне — всього й не перелічиш. От тільки гарного настрою це, на відміну від виборів у Америці, аж ніяк не додає. Найпевніше, дивує.

* * *

Проте не все так погано в цьому світі: в червні просто зворушили міжкорейські переговори на вищому рівні. Звісно, ще зарано говорити про єдину Корею, але, можливо, пхеньянський саміт і був початком майбутнього возз'єднання. Принаймні побажаємо, щоб таки був.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Роздуми на вільну тему

Хто коли, а ми — в понеділок

Коли починається новий рік і закінчується старий? Найлогічніше на це запитання відповіли ескімоси: випав перший сніг — отже, новий рік розпочався! Мудрі, «однако».

Наші пращури визначитися щодо цього не могли досить довго. У Давній Русі Новий рік зустрічали 1 березня. З XV століття церква перенесла початок року на 1 вересня. Наприкінці 1699 року Петро I, як відомо, звелів відзначати Новий рік 1 січня. І, нарешті, з 1918-го ми позбавилися 13-денного запізнення і зрівнялися з європейцями, американцями, одне слово, з усім «григоріанським» світом. І тепер усі дружно й одночасно переходимо в нове тисячоліття.

Проте не слід вважати, що ми самотні в пошуках справжньої дати Нового року. У Франції (до 755 р.) його відзначали 25 грудня, потім 1 березня, з XII століття — у Великдень, а з 1564 року за наказом короля Карла IX — 1 січня. У Німеччині з 1 січня визначилися в середині XVI століття, а в Англії — ще пізніше.

А взагалі, традиції відзначати Новий рік ми зобов'язані... мешканцям Месопотамії. Усі хліборобські роботи починалися наприкінці березня, після того, як прибувала вода в Тигрі та Євфраті. Цю подію протягом 12 днів відзначали парадами, карнавалами, маскарадами. В цей час заборонялося працювати, карати, вершити суди.

До речі, в Індії аж вісім дат, котрі відзначають як Новий рік. А в Бірмі він починається першого квітня, у найспекотніший час. Цілий тиждень люди від щирого серця обливають одне одного водою. І взагалі, в ці дні в країні проходить фестиваль води — тінджан.

В Індонезію Новий рік приходить у жовтні. Всі люди причепурюються і прохають один у одного вибачення за неприємності, що їх вони завдали минулого року. До речі, на індонезійському острові Балі Новий рік святкують 10 днів. У ці дні споруджують двометрові колони з підфарбованого рису — для богів. По закінченні святкувань колони розбирають по хатах, точніше, по кухнях.

У Китаї новорічна церемонія не минає без вибухів хлопавок і ракет. У давні часи хлопавками були стовбури бамбука, що під час горіння лопалися з гучним тріском. Східний Новий рік цього року почнеться 23 січня.

В Афганістані Новий рік починається у день Весняного рівнодення. Глава поселення виїжджає на поле і робить першу борозну. Слідом за ним ідуть найшанованіші односельчани. Жінки традиційно збираються окремо від чоловіків. Перед місцем свого зібрання зазвичай залишають на чатах дівчину.

Мікронезійці також проводжають старий рік 31 грудня. Але при цьому мешканці одного із островів кожного 1 січня прокидаються... з новим ім'ям. Це щоб збити нечистую силу з пантелику. Рано-вранці члени сім'ї, затуляючи рота долонею, повідомляють одне одному нові імена. При цьому хтось із родичів калатає у бубон, що злий дух не міг підслухати. Якщо два одноплемінники зустрічаються де-небудь в дорозі, то обидва сідають навпочіпки і шепочуть своє ім'я на вухо одне одному, у усіх сил б'ючи палкою чи долонею по землі. Ім'я кожен вибирає собі сам. Так кілька років тому половину мешканців села звали Майклами Джексонами!

Новорічні свята розшукувала Наталя ФІЛІПЧУК.

Високе та земне

А зранку — похмільна юшка

Ось уже котрий рік поспіль в ніч з 31 грудня на 1 січня в Будапештському оперному театрі пройде новорічний бал. Але цього року, як повідомила «ГУ» співробітник Посольства Угорщини в Україні Світлана Кабиш, програма буде різноманітніша. Адже ця ніч — на межі тисячоліть. Отож усі гості зможуть насолодитися не тільки музикою, а й вишуканою угорською кухнею.

Новорічні свята в Угорщині — продовження різдвяних. І головною подією святкування в Будапешті став різдвяний ярмарок на площі Верешмарті. Цього року «родзинка» ярмарку — календар знаменитої кондитерської «Жербо»: у величезних вікнах закладу експонуються 24 роботи сучасних художників. А точніше: щодня тут відкривають по одній новій картині. У новорічну ніч експозиція стане повною. А 6 січня всі ці картини буде продано на благодійному аукціоні.

Якщо Різдво — це сімейне свято, то Новий рік в Угорщині — привід зібратися компанією і повеселитися. Ну а зранку — похмільна юшка, рецепт якої посольство Угорщини дарує нашим читачам.

900 г коропа без голови і плавників, 200 г молочок та ікри з риби, 500 г голів коропів, 250 г ріпчастої цибулі 150 мл сметани, 200 г паприки, 10 г гострого червоного перцю, 1 лимон і лавровий лист.

Ріпчасту цибулю нарізати кільцями. Тушку коропа нарізати скибками, лимон розрізати навпіл (з однієї половини вичавити сік, а другу — порізати кружальцями). Голови коропів і цибулю покласти у воду, додати солі та паприки і варити годину. Потім покласти в бульйон скибки риб, варити 10 хвилин, додавши субпродукти, варити ще 5 хвилин. Шумівкою вийняти шматочки риби, видалити кістки і відставити. Бульйон процідити і долити водою до об'єму 1,5 літра. Додати лавровий лист, сік лимона і варити ще 5 хвилин. Присмачити сметаною. Покласти у зварену юшку скибки риби, гострий свіжий перець, кружальця лимона і довести до кипіння. На стіл подати у маленькому казанку над спиртівкою, щоб юшка була гарячою.

Ефективність рецепту стовідсоткова. Поки приготуєш — точно протверезієш.

Яна СТАДІЛЬНА.

Гастрономічна любов японців до риби загальновідома. Але й на риб'ячій вулиці має бути свято. Так вирішив Санта і просто в шубі спустився під воду. Цікаво, що отримали риби в подарунок?

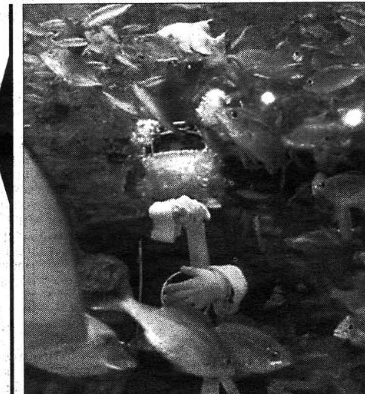

Фото АП.

Санта-Клаусу «Кока-кола» не указ

Багато хто вважає, що сучасний образ Санта-Клауса було придумано рекламною службою компанії «Кока-кола». Насправді історія сучасного Санта-Клауса не така банальна.

Святий Миколай традиційно вважається на Заході та в Америці дарувальником подарунків. У 1804 році в Нью-Йорку під патронатом Святого Миколая було засновано історичне товариство. В 1809 році Вашингтон Ірвінг опублікував сатиричну «Історію міста Нью-Йорка», де глузував з голландського минулого Нью-Йорка (багато традицій, зокрема і Святий Миколай — дарувальник подарунків, прийшло в Нью-Йорк із Голландії). Щороку в день Святого Миколая на вулицю виносили дерев'яну статую святого (високу, в довгій мантії) і співали пісню про Святого Миколая — Занкта Клауса (голландською Sinteklaas).

1822 року інший житель Нью-Йорка Клемент Кларк Мур написав серію казок, де описав, що Санта-Клаус прибуває на восьми північних оленях. Клемент Кларк Мур також придумав спосіб попадання Санта-Клауса до будинку — через димохід.

Видавець Луїс Пранг поширив в Америці англійську традицію надсилати друзям і родичам на Різдво вітальні листівки. 1885 року він випустив вітальну листівку, на якій було намальовано Санта-Клауса в червоному костюмі. Відтоді Санта-Клауса дедалі частіше почали малювати саме в червоній мантії, а не в хутрі чи мантії якогось іншого кольору.

Ось як описує Санта-Клауса газета «Нью-Йорк таймс», датована 1927 роком: «Перед юними мешканцями Нью-Йорка з'явився Санта-Клаус: величезного зросту, в червоній мантії, шапочці, з білими бакенбардами, з торбою, повною подарунків, червоним носом і густими бровами».

Олег ДЕНИСОВ.

Як зустрічали Новий рік у минулому

Упродовж тривалого часу римляни святкували Новий рік на початку березня доти, доки Юлій Цезар не запровадив новий календар (нині він називається юліанським). Отож датою зустрічі Нового року став перший день січня. Місяць січень було названо на честь римського бога Януса (дволицого). Одне лице Януса було начебто звернено назад, до минулого року, друге — вперед, до нового. Свято зустрічі Нового року називалося «календи». Під час свята люди прикрашали будинки і дарували один одному подарунки та монети із зображенням дволицого Януса; раби та їхні власники їли й веселилися разом. Древні перси на Новий рік дарували один одному яйця, що символізувало продовження роду. Кельти, мешканці Галлії (територія сучасної Франції і частини Англії) зустрічали Новий рік наприкінці жовтня. Свято називалося Samhain від summer's end» (кінець літа). У Новий рік кельти прикрашали житло омелою, щоб прогнати привидів. Вони вважали, що саме в Новий рік духи мертвих з'являються живим. Кельти успадкували багато римських традицій, зокрема вимагання новорічних подарунків від підданих. Зазвичай дарували прикраси і золото. Через кілька віків завдяки цій традиції королева Єлизавета I зібрала величезну колекцію вишитих і оздоблених коштовностями рукавичок. У Новий рік чоловіки давали жінкам гроші на шпильки. Цю традицію було забуто на початок 1800 року, але термін «pin money» (гроші на шпильки) досі використовується і означає гроші на дрібні витрати.

100 років тому писали...

Ватикан

Римська конгрегація індексу випустила днями нове видання покажчика заборонених папською курією книг. До останніх, за словами «Neue Freie Presse», віднесено, між іншим, «Псалми» Давида, «Мистецтво жити» Овідія, «Божественну комедію» Данте, твори Бальзака, Дарвіна, Декарта, О. Юма, Монтегацці, Ренана, Савонароли, Спінози, Сведенборга, Вольтера, «Декамерон» Бокачіо, «Пісні» Беранже, твори Міцкевича, Жорж Занд, Віктора Гюго, Александра Дюма (батька і сина), «Критику чистого розуму» Канта, твори Лессінга, істориків Ранке і Грегоровіуса, твори Фрідріха Великого, Гейне, Ленау.

Париж

Уже три дні пароплав «Russie», сівши на мілину під Марселем бореться з бурею. І пароплави, що посилають на його порятунок, повертаються, не в змозі впоратися із стихією, що розігралася. Якщо буря не припиниться, то жертвою її стане сто осіб команди.

❄ ❄ ❄

Громадська безпека в Парижі рік у рік викликає дедалі більшу увагу з боку адміністрації. Нині, крім поліцейських-велосипедистів та поліцейських-водолазів, запроваджено ще новий клас поліцейських — коночники. Вони починають функціонувати о 7-й годині вечора і по двоє супроводжують кожний вагон кінної залізниці та кожний омнибус, що виходить за межі міста до передмість. Нововведення це зумовлене тим, що останнім часом зухвалість паризьких rodeurs перевершила усілякі рамки. З настанням темряви вони так грабували кондукторів та пасажирів омнибусів, що певний час перестали навіть випускати вагони трамвая та омнибуси після настання темряви.

Мадрид

Шлюб княгині Астурійської з графом Кассерта призначено на лютий.

Вашингтон

Уряд підтвердив повідомлення, що Сполучені Штати формально запропонували країнам зібрати конференцію держав з метою перегляду трактату про торгові справи у Китаї.

Рига

Унаслідок несправності дротів вигоріла центральна телефонна станція. Зв'язок зупинено і він відновиться через двотижневий термін. Становище ділової та офіційної Риги складне.

Відень

Князь Фердинанд іде до Берліна як представник імператора Франца-Йосипа для участі в святкуванні з приводу 200-річчя існування Пруського королівства.

«Киевское слово», 30 та 31 грудня 1900 року.

Дідухи і пілотні проекти пана Коцюка

Родина Коцюків із села Голобутова віддавна присутня на сторінках нашої газети, надто — у передріздвяні дні. Унікальні голобутівські дідухи стали доброю ознакою Різдва у багатьох сім'ях, а ще — на майданах Львова і Києва.

Виплетені із вівсяних стебел, ці деревця потребують багато часу, терпіння і любові. Недарма так і не знайшлося у Коцюків послідовників, хоча вони залюбки відкривають таємниці ремесла. Дідухи, які понад десять років розходяться Україною та світом, уже започаткували нову-стару традицію і витісняють новорічні ялинки. Отже, сім'я внесла свою лепту в порятунок лісів. Василь Коцюк, що проживає у Львові і виконує роль «дистриб'ютора», приніс чудового свіжого дідуха до корпункту «Голосу України», і деревце-оберіг одразу додало настрою й снаги.

Постійний читач і герой газетних сторінок щоразу дивує мене невсипущою енергією і напівфантастичними проектами. Цього разу пан Василь змалював програму ідеального самоврядування у шести будинках «спального» Сихівського масиву. Уже три роки поспіль він терпляче вкладає цю програму у свідомість сусідів. Кілька разів обійшов усі 617 квартир. Ідея відлучення від ЖЕКів і створення об'єднання власників припала йому до душі. Як інженер-економіст, він одразу обчислив усі переваги нового способу самостійного комунального господарювання. Як людина військова, він знає золоте армійське правило: хто пропонує — той і виконує. Від дверей до дверей він ходить із записником і ручкою, аби агітувати за нове життя не голослівно, а з розрахунками, як-от: якщо віддавати гроші не у загальний жеківський котел, а розпоряджатися ними в інтересах власників квартир, можна впродовж року відремонтувати всі 20 під'їздів і посадити в кожному з них чергового, аби той пильнував порядок. Коштів на оплату їхньої праці вистачить. Наступного року можна поремонтувати дахи. Акумульовані кошти власників квартир дадуть змогу утримувати не лише традиційні штатні «одиниці» — столяра, електрика, сантехніка, паспортиста, двірників, а ще — сімейного лікаря і медсестру. Вони матимуть тут вищі оклади, аніж у поліклініках. У мікромасиві посвоєму збиратимуть сміття: харчові відходи — окремо, папір — окремо.

Підраховано, що лише на харчових відходах із додаванням комбікормів (сума — невелика) можна впродовж року вигодувати одну свиню на десять сімей — за домовленістю із приміськими господарями або фермерами. А потому роздати під Різдво м'ясо або гроші. Двірників за зібрану сировину можна стимулювати матеріально.

Наступний етап — робота з дітьми. Так звані кімнати школяра при ЖЕКах уже стали анахронізмом, і діти після уроків аж до вечора залишаються напризволяще. Тим часом на території компактного масиву — напівпорожній дитсадок, є місце і для шейпінгу, і для студії бальних танців. А скільки вільних рук у безробітних сусідів, їм можна дати працю і зарплату.

— Як реагують на ці проекти мешканці «спального» району?

— Спочатку кажуть: фантастика, не може такого бути! — ділиться Василь Коцюк. — Баба Зоя, яка ходить у церкві з тацею і збирає гроші, вилаяла страшними словами: "Чого сякий-такий ходиш, агітуєш, до колгоспу нас тягнеш..." Навпаки! Я тягну з колгоспу — до самоврядування. Самі підрахуйте: встановлений у під'їзді лічильник тепла дасть змогу зекономити власникові двокімнатної квартири близько 100 доларів щороку. Найзатятішим скептикам скажу: космос також колись був фантастикою.

— А що є спільного між космосом і ... свининою, вигодованою на зібраних власноруч харчових відходах?

— Самоповага і бажання змінити своє життя на краще. Я не хочу чекати, доки там нагорі змінять щось Президент чи Верховна Рада. Коли десь горить, я мушу бути там. Мені незрозумілий зрівняльний поділ земельних паїв у моєму Голобутові, не зрозуміло, чому внаслідок пенсійної реформи від батька забрали 6 гривень пенсії. Поїду — розберуся. Чому Президент України не заборонить своїм указом приймати металобрухт? Грабують Україну серед білого дня, розбирають колії і електричні опори, а вища влада — безсила? Скажіть, а що доброго зробили у центрі Львова власники крамничок і барів? Свій клаптик відремонтували, розмалювали, а два поверхи згори — брудно-сірі. Виходить, спереду — стрій, а ззаду — хоч з лопатою стій. Місто не має коштів на реставрацію старих будівель, то нехай би звільнили на рік-два власників крамниць чи барів від податків (все одно вони їх приховують) і натомість зобов'язали відремонтувати весь будинок.

Будь-який «фантастичний» проект Василь Коцюк миттю заземляє і одразу докладно «розкладає на полички» шляхи реалізації.

— Мій приятель, доцент Лісотехнічного університету, хоче мати приватну справу, але не знає, що придумати. А я підказую йому: роби дешеві нарубані салати з моркви, капусти, буряків і розфасовуй їх у одноразовий китайський посуд. Холостяки і бізнеследі залюбки братимуть їх. Думаю, що кафе-бари — також. А під Львовом багато дешевих овочів і незайнятих людей, які нарізали б їх. Приятель загорівся, думає над бізнес-планом.

...А дідухи із рідного дому в Голобутові — то любов постійна і незгасна. Вони вже помандрували по світах, але цього замало. Василь Коцюк шукає в діаспорі постійного партнера, який купував би дідухи-обереги для українських родин. Успіх гарантовано. Свого часу Василь Коцюк привіз дідух до Хорватії і подарував господареві «Слов'янського базару». Той дуже втішився подарунком і влаштував вечір у ресторані на честь восьми миротворців з України — Василя і його товаришів. А як там смакували маминим хлібом, спеченим на дровах! Капіталісти не випікають такий хліб. Він зберігається тиждень, то чому б не возити його принаймні сусідам-слов'янам? Чим не фантастика? Чим не реальність?

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

...А дідухи із рідного дому в Голобутові — то любов постійна і незгасна.

Прогнози

Ворожіння на кукурудзі

Який урожай рік прийдешній зокрема і третє тисячоліття взагалі нам готує? Довго вирішували, чий прогноз виявиться ближчим до дійсності: ворожки, астролога чи вченого-аграрника. Переміг науковий підхід. А в ролі провидця виступив Михайло Зубець. Він очолює Українську академію аграрних наук. Свого часу був і віце-прем'єром з питань АПК, і сільськогосподарським міністром. Тобто знається у справі прогнозування.

Як істинний науковець пан Зубець на кавовій гущі не ворожив. Предметом пророкування стали пшениця, ячмінь та інша пашниця. Була, звісно, і кукурудза — найулюбленіша, напевне, культура академіка. Михайло Васильович радить робити ставки саме на королеву ланів — збільшити наступного року площі під культурою до 1,5 млн. га. За його науковим розумінням, качаниста здебільшого і стане рятівницею занепалого тваринництва і рослинництва. Добрі прогнози зробив учений про долю озимини. Вона нині перебуває у доброму стані. Такого не було років п'ятнадцять. Треба лише навесні підживити, і дозріє непоганий урожай.

Перспектива у нас також безхмарна. Україна збиратиме якщо не 60 мільйонів тонн зернових, то 50 — напевне. Знову стане європейською житницею. Коли саме очікувати таких нечуваних зернових дивідендів? Тут науковий підхід не спрацював, а я на уточненнях не наполягав. Сподіваємося — незабаром.

Іван ЛАЗНЮК.

Усім мріям «Мрія»

Про цьогорічні здобутки приватного сільськогосподарського підприємства «Мрія», що у Катеринопільському районі на Черкащині, його керівник Сергій Приходько розповідав не надто охоче: «Спрацювали так, як усі. Нічого особливого».

— Так, та не так,— переконував згодом перший заступник голови райдержадміністрації Анатолій Хоменко.— Це агроформування відзначилося найбільшою врожайністю зернових у районі. І корови у них по 500 кілограмів, і молока щодня реалізують по 2,5 тонни, і кормову базу заклали. П'ять тисяч тонн силосу — не менше. Береш той силос, а він свіжоспеченим хлібом пахне.

Незважаючи на суцільну комерціалізацію пореформеного села, у керівника «Мрії» на першому місці добробут людей. Підтвердження тому знайшлося неподалік від контори. Зсередини доглянутого дитячого садочка лунав сміх малечі. Здавалося б, яка тут дивина? З'ясувалося, з дошкільними закладами у районі (хіба лише тут?) просто біда. З 27 працюють лише п'ять. Причина — керівники агровиробництв, які нині прагнуть рахувати кожну копійку, масово кинулися виконувати указ Президента: передавати соціальну сферу на баланс місцевих рад. У останніх на школи, лікарні та садочки грошей немає.

— Наш Сергій Мусійович, — розповіла завідувачка дитсадка «Ромашка» Тетяна Коваленко, — допоміг зробити ремонт. Зарплату вихователів та харчування дітлахів господарство також узяло на себе. Малечу батьки водять до нас безоплатно. Незважаючи на те, трудяться вони у «Мрії» чи ні.

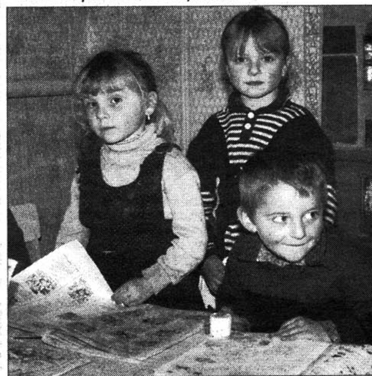
«Якщо не дбати про дітей, хто ж працюватиме у цьому селі?» — прокоментував свою небайдужість до соціальної проблеми Сергій Приходько. Важко до цього щось додати.

Галина КВІТКА.
Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

Керівник ПСП «Мрія» Сергій Приходько: «Якщо не дбати про дітей, хто ж працюватиме у цьому селі?»

У господарстві обов'язково потурбуються, щоб Дід Мороз завітав до маленького Богдана та інших дітлахів «Ромашки» не з порожньою торбою.

Будували контору, а вийшов... палац

У селі Агрономічному під Вінницею будівельники споруджували адмінприміщення однієї з організацій, а звели... житловий будинок незвичної архітектури — любо глянути. Якраз напередодні Нового року завершили роботи. Дев'ять сім'ям новосели ключі від дво-трикімнатних помешкань пообіцяли вручити не пізніше старого Нового року.

Це аж ніяк не новорічний жарт, а лише один з прикладів того, що роблять в області з будівлями-довгобудами. Таких налічується 230 — загальною площею 524,3 тисячі квадратних метрів. Ті з них, що мають високий ступінь готовності, з ініціативи регіонального відділення Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву перепрофільовують під будинки для молодих сімей. 65 молодих сімей, які отримали у 2000 році кредити, вклали кошти в такі об'єкти. А всього у восьми районах у такий спосіб доводять до ладу більш як сто квартир.

За словами керівника відділення Сергія Муляра, нині оформлено документи на видачу кредитів 400 сім'ям.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

За адвоката прикро

Чи в змозі адвокат, який відстоює інтереси громадян та організацій, захистити себе? Запитання не таке наївне, як може здатися, і відповідь на нього неоднозначна.

Сергій Салов — юрист із Донецька — тим і прославився, що зміг довести свою правоту у спорі не з ким-небудь, а з самим гарантом Конституції. Ще в 1997 році на користь Сергія Петровича суд вирішив стягнути з держбюджету більш як 20 тисяч гривень. Таку суму заборгувала громадянинові Салову держава в особі Ощадбанку, який узяв особисті заощадження вкладника під відсотки. Одразу обмовлюся: вона так і не повернула їх. Телефонне право клерка було сильніше за безпрецедентне рішення суду.

Потім державі пред'явили позови про повернення вкладів сотні громадян, натхненних прикладом Салова, які вірили у правосуддя, але на них чекало лише розчарування.

Салов відтоді досяг успіхів у захисті прав і свобод своїх клієнтів. Його ім'я асоціювалося тільки з перемогою у судових процесах.

Він вигравав їх один за одним, але коли напередодні президентських виборів його заарештували, звинувативши у розповсюдженні фальшивих листівок та «перешкоджанні у здійсненні виборчих прав», Сергій Петрович себе захистити не зміг.

За п'ять газет, знайдених у поштовій скриньці, його тримали в СІЗО сім місяців(!) і засудили до п'яти років позбавлення волі з випробувальним строком на два роки.

Після публікації у «ГУ» статті «Салов знову проти», де й описано цей процес, Верховний Суд України затребував кримінальну справу про п'ять листівок для перевірки. І хочеться вірити, здоровий глузд переможе, бо покарання має бути адекватне провині. А винним «небезпечний злочинець» Салов себе не визнає. І готовий боротися до переможного кінця.

Його справу про повернення вкладів ось-ось розгляне Європейський суд з прав людини.

У разі незадоволення його скарги у Верховному Суді за вироком за розповсюдження фальшивих газет відомий адвокат має намір апелювати до Страсбурга.

А поки що він активно захищає інтереси своїх клієнтів. Випробувавши на собі всі «принади» ізолятора, витончені методи вибивання показань слідчими, він знає про порушення законності не з чуток.

Нинішня ситуація в правозахисній діяльності викликає занепокоєння і просто пригнічує. За твердженням Уповноваженого з прав людини у Верховній Раді Ніни Карпачової, «на сьогодні немає жодного права, яке не порушувалося б в Україні...».

— То коли, на ваш погляд, з'явиться світло в правозахисному тунелі? — запитав я у Сергія Салова.

Він відповів:

— Як юрист-правозахисник, я часто зустрічаюся зі сваволею правоохоронних органів, бачу, як повсюдно порушуються права людини в Україні, і зазвичай ніхто за це не несе відповідальності. Та попри все я оптиміст, і вірю, що в найближче десятиріччя XXI століття моя Батьківщина стане правовою державою, в якій усі громадяни — і простий двірник, і Президент — будуть рівні перед законом. Вірю в те, що Основний Закон України, який за своїм змістом є однією з найкращих Конституцій у світі, перестане бути красивою декларацією, суди стануть по-справжньому незалежні, а отже, неупереджені та об'єктивні. Отоді в нас усе вийде!

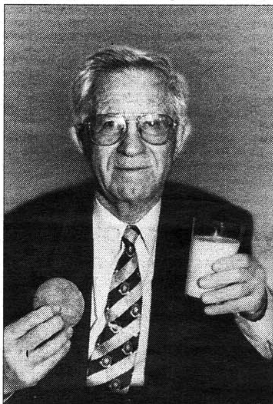
Під цим підпишуся і я.

Іван ІЛЛЯШ.
Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Нам і завтра думати про склянку молока та пряник

Директор Інституту харчової хімії та технології НАН України Володимир Боровський

Шановні читачі! Міцного здоров'я Смачного апетиту

Іменний пряник

Останні місяці століття директор Інституту харчової хімії та технології НАН України Володимир Боровський думав про склянку молока і пряник для 630 тисяч школярів столиці. Настрій був геть зіпсований.

Дивно. Я вже знав, що його пряниками вже поласували в столичній держадміністрації, оцінивши їх по достоїнству. Бо того варті: не поступаються звичайним, для випічки треба на 30 відсотків менше борошна, а собівартість проти загальноприйнятої —значно нижча. Для батьків міста його пряники, як знахідка. Тож мав би радіти, а він пересувався коридорами інституту, як хмара.

Коли я попросив поділитися з приводу нашого меню у наступному столітті, Володимир Рудольфович кресонув монологом, ніби блискавкою.

Про любов

— Скажіть, ви любите сало? Втім, байдуже — я люблю. І таких, як я — мільйони українців. Але цього року ми імпортували сало з Польщі та Угорщини.

На початку дев'яностих ми мали 22,1 мільйона голів великої рогатої худоби, тепер — 3,8. Тоді було 14,4 мільйона свиней, зараз —3,2. І так далі. Я поважаю почуття американців, які люблять гамбургери. Але на гамбургери мені, даруйте, начхати, я люблю доморосле м'ясо і сало. Бо смачно. Бо медицина твердить: якщо мій раціон складається з менш як 7-8 відсотків м'ясомолочних продуктів на день, то я починаю хиріти фізично і деградувати розумово. Авжеж, за свою любов я мушу платити. Вона потребує жертв — і добре. Але давайте не зневажатимемо її в собі! Три наші лабораторії перевіряють усі види продуктів на продовольчому ринку країни. Нещодавно в чернівецькій ковбасі виявили надміру води. Це все від використання імпортних ізолятів. То ми печерні люди чи цивілізовані?

Я, знаєте, за фахом — фізик, а не лірик. Але те, що відбувається у тваринництві, пригнічує і тих, й інших. А задачка, завважте, елементарна: як підвищити продуктивність тваринництва, коли відомі середньодобова вага і витрати кормів на одиницю продукції?

Про ревнощі

А тепер скажіть, ви обідаєте з хлібом? Тоді вам, як і мені, має боліти, що ми зі своїми родючими чорноземами імпортуємо зерно з Росії та Казахстану. Наш інститут завантажила задачкою про пряник до молока міська влада. Розв'язуючи її, ми ахнули. З'ясувалося, наші пекарі здатні істотно поліпшити якість хліба і, не докладаючи великих зусиль, знизити його собівартість. Наш пряник, який виготовила кафедра хлібопекарства Академії харчових технологій, вийшов не такий білий, як пшеничний, — кольору української паляниці. Проте він більш економічний і корисний для організму, ніж той, до якого ми звикли. Переконавшись у цьому, ми зробили оригінальний млин, який дає потрібне борошно для його випічки.

Ми дуже кмітливий народ. І земля наша — нівроку. Проте ці незаперечні факти засвоюються у різних місцях по-різному. На току думаєш про щедрість землі нашої й невичерпність зернових ресурсів. А в центрі вечірнього міста, освітленого рекламою іноземних фірм, почуваєш невиразний щем: а де наші?! Відповідь на це запитання вже багато років починається з «якщо». Ви запитуєте, чим харчуватимемося в наступному тисячолітті?

Якщо не спиратимемося на власні руки і розум, власні почуття та інтуїцію, ми й далі їстимемо чужий хліб і сало. А, отже, будемо вразливі до ста бід на обід: починаючи від коров'ячого сказу аж до того, що нам подадуть на десерт.

Сергій ВЛАД.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

100 років тому писали...

➤ Кримінальна хроніка

Загадкова квартирантка

28 грудня до дворянки А. Ф. Лишиної, яка мешкає в будинку 20 по Михайлівському провулку, завітала молода, красива, інтелігентна дівчина близько 17 років. І заявивши, що вона щойно прибула з Петербурга і отримує тут місце помічниці начальниці залізничного училища, зняла у Лишиної кімнату за 25 руб. Нова квартирантка виявилася дуже милою співрозмовницею і, провівши з господинею весь вечір, залишилася ночувати в кімнаті. На ранок квартирантка поїхала на вокзал за речами і більше не поверталася. Зате господиня виявила пропажу шовкового ліфа і таких само панчох. Пропажу хазяйка оцінює в 20 руб.

Пограбування

19 грудня об 11 годині вечора в поліцію прийшов візник, селянин Дмитро Клишунов, і заявив, що в нього викрали виїзд із конем вартістю 150 руб. Сталося це за таких обставин. Ввечері заявник зупинився біля контрактового будинку. До нього підійшов чоловік років сорока, схожий на чорнороба, вдягнений у кожух і баранячу шапку, і домовився їхати до турецького палацу й назад за 80 коп. Клишунов погодився і вони поїхали. Біля в'язниці пасажир наказав їхати далі, а, виїхавши за місто, наказав візникові злізати з козлів. Клишунов не виконав прохання. Тоді пасажир накинувся на нього ззаду, схопив за голову і звалив на землю. А сам ударив по конях і зник.

«Київська газета», 31 грудня 1900 року. Щоденна, ціна — 5 коп.

➤ Доброчинність

Серед душевнохворих

За прикладом минулих років і тепер лікарі-психіатри не забувають, що відзначати свято Різдва Спасителя і для хворих являє, можливо, одне з найглибше збережених і дорогих спогадів. Днями передбачено вечір у Кирилівській лікарні для душевнохворих. А у четвер 28 грудня влаштовано було вокально-музичний і танцювальний вечір для хворих приватної оздоровниці С. П. Коршуна на Подолі. О шостій вечора хворі, лікарі і кілька запрошених осіб з публіки зібралися у будівлі оздоровниці, і почалися танці. Потім виконано було кілька номерів співу соло, дуетом, хорових пісень і декламацій. Вечір пройшов досить жваво і, мабуть, вніс живий промінь світла в одноманітний режим закладу. Після закінчення вечора присутні особи зі сторонньої публіки оглядали обладнання оздоровниці.

«Киевское слово», 31 грудня 1900 року.

➤ Болгарія

Пожежа

У Софії з невідомих іще причин загорівся верхній поверх міністерства закордонних справ, де зберігався архів цього міністерства. Згоріли всі документи про визволення Болгарії та весь архів, зокрема акредитивні листи європейських дипломатичних агентів з 1879 по 1892 рік. Це справило гнітюче враження в Болгарії. Підозрюють у підпалі злий умисел.

«Киевская газета», 31 грудня 1900 року.

Дві п'ятирічки на «п'ятірку»

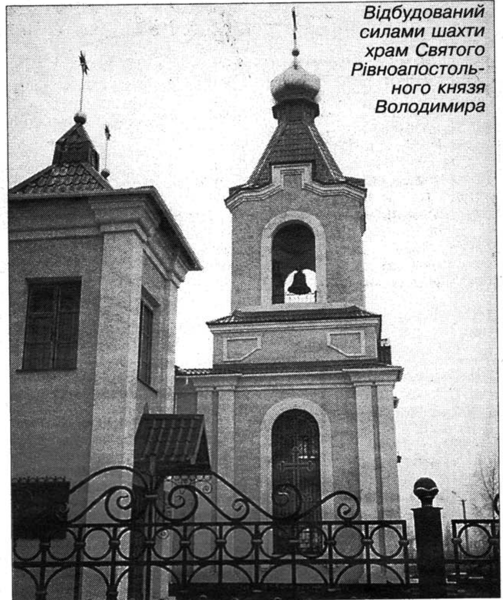
Вугільна компанія «Шахта «Красноармійська-Західна № 1» відзначає своє десятиріччя

Коли наприкінці 80-х на полях колгоспу «Дружба», що під Красноармійськом, почав рости височезний копер, новобудові пророкували довге й успішне життя: запасів вугілля в цих місцях вистачить на сімдесят років уперед.

Але навряд чи хтось міг припускати, що через якихось десять років молода шахта завоює й утримуватиме незаперечне лідерство в галузі. Бо колективом, націленим на перемогу, їм ще тільки належало стати.

Леонід Байсаров

Відбудований силами шахти храм Святого Рівноапостольного князя Володимира

«Обличчя» й особистість

Розповідати про «Красноармійську-Західну» і не казати про тонни, метри та мільйони неможливо. І все-таки, хоч як парадоксально, не ці приголомшливі цифри на першому місці. В центрі всіх подій, на які така багата десятирічна історія підприємства — люди праці. Тут особлива атмосфера, особливе ставлення до роботи. У цієї шахти таке «несхоже» обличчя, що його не сплутаєш з іншими. Обличчя впевненого в собі та своєму майбутньому колективу.

Тут кожному дають змогу відчути свою затребуваність і розкрити свій потенціал. І така увага, такий підхід до людини — один із принципів роботи голови правління ВАТ «Вугільна компанія «Шахта «Красноармійська-Західна № 1» Леоніда Байсарова, людини незвичайної, першого і незмінного керівника шахти з перших днів її роботи.

Каже Леонід Байсаров:

— Десятирічний ювілей — привід озирнутися назад, на пройдений шахтою шлях. Від самого народження підприємства він не обіцяв бути легким, і не тільки через специфіку шахтарської праці. В новобудову треба було вдихнути життя, на ходу усувати недоробки, відточувати виробничі зв'язки, шукати нестандартні рішення. Вже через три роки після введення в експлуатацію шахта досягла проектної потужності півтора мільйона тонн вугілля на рік. Відтоді ми з року в рік нарощували видобуток, сягнувши 2000-го рекордної позначки в чотири мільйони тонн. Таких результатів не добивалося жодне вугільне підприємство України.

У цьому успіхові я бачу внесок кожного із шести тисяч працюючих у компанії. Згуртований колектив, якому до снаги високі результати, вважаю, — наше головне досягнення. Перемоги підтверджують, що тут працюють люди, котрі самовіддано служать обраній професії, передовою працею забезпечують процвітання шахти, міста, області, всієї України. І я, скориставшись нагодою, хочу зі сторінок газети сказати величезне спасибі нашим трудівникам. Тим, хто обрав для себе не найлегший у житті шлях, але чия щира відданість обраній одного разу професії гідна глибокої поваги та низького уклону.

Та ювілей — ще й привід зазирнути у майбутнє. Ми не збираємося зупинятися на досягнутому. «Красноармійська-Західна» живе, розвивається, дає роботу і впевненість у завтрашньому дні тисячам гірників. Нам потрібна чітка перспектива на майбутнє. Саме тому ми одні з перших в галузі взялися за реалізацію інвестиційних проектів у рамках Закону України «Про спеціальні економічні зони і спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області». Перші пройшли процес акціонування і завдяки додатковій емісії акцій залучили 115 мільйонів гривень для будівництва нового ствола, що подає повітря.

У всіх наших починаннях ми відчуваємо підтримку керівництва Донецької області, Міністерства палива та енергетики, Кабінету Міністрів. Я радий такому взаєморозумінню: колектив, що працює на совість, де працю кожного оцінено гідно, є основою економічної і політичної стабільності України.

Для довідки: Леонід Володимирович Байсаров не тільки професіонал у своїй справі, що підтверджено нагородами Президента України — орденами «За заслуги» II і III ступеня, державними і галузевими відзнаками, званнями «Почесний шахтар» і «Заслужений шахтар України», престижними міжнародними нагородами, — а й депутат обласної ради, президент благодійного фонду «Надія», голова ради керівників Красноармійська і член виконкому Красноармійської райради.

Причому кожна з цих посад — не формальне представництво, а величезна ділянка роботи директора. З одного боку, таке громадське визнання — показник авторитету керівника великого і стабільного підприємства регіону. А, може, дається взнаки дефіцит яскравих організаторів у нашому суспільстві, особистостей, які можуть поставити завдання і націлити на його виконання? У такому разі «Красноармійську-Західну № 1» можна вважати винятком із правил.

Потрібні: молоді, розумні, честолюбні

Біля дверей відділу кадрів побачила величезну чергу молодих людей. Оголошення в місцевих газетах закликають гірничих інженерів приходити на «Красноармійську-Західну». Невже передове підприємство відчуває нестачу персоналу?

— Ми прагнемо, щоб наш колектив складався не просто з професіоналів, а щоб це були кращі з найкращих, —пояснює заступник директора шахти з кадрів та інформаційно-аналітичного забезпечення Валерій Котов. — Тому на підприємстві є конкурс для бажаючих працювати, чи ти прохідник, чи електрослюсар, чи гірничий інженер. При цьому критерієм відбору є не тільки знання та вміння, а й творчий підхід до справи, бажання навчатися нового, здатність не тільки працювати фізично, а й мислити. Такі вимоги диктує той напружений ритм, в якому живе шахта.

Шлях майбутніх робітників і керівників на «Красноармійську-Західну № 1» розпочинається зі шкільної чи студентської лави. Тут дійшли переконання, що значно ефективніше навчати, аніж перенавчати. Шахта приймає на щорічну виробничу практику учнів професійно-технічних і середніх спеціальних навчальних закладів. Керівники шахти зустрічаються з випускниками шкіл і розповідають про гірничі професії. До того ж вчасна і пристойна зарплата, яку отримують на «Західній», слугує переконливою агітацією на користь підприємства. Сюди йдуть не від безвиході, через відсутність вибору, як на багато інших, — сюди приходять, наважуся стверджувати, за покликанням.

— Добір кадрів — кропітка «селекційна» робота, —веде далі Валерій Котов. — Менеджерів виробництва ми шукаємо з-поміж студентів першого—другого курсів вузів, переважно Національної гірничої академії та Донецького технічного університету. Майбутні гірничі інженери та механіки щороку проходять практику на шахті, готують реферати і захищають дипломні роботи тут-таки. Ми намагаємося знайти у випускниках вузів здібності й надаємо всі можливості для успішної кар'єри.

Для розумних, працелюбних і талановитих тут двері відчинено, а відповідні ділянки роботи довіряють, незважаючи на вік. Головному інженерові шахти Анатолію Демченку — 36 років. Начальникові дільниці № 1 Владиславу Шпильчаку — 28. Механіку великої дільниці підготовчих робіт № 3 Максиму Каюну — 25. Заступник начальника дільниці гірничих капітальних робіт № 1 Віталій Свиридюк — його ровесник. Ставка на молодих і честолюбних — не так ризикована сміливість, як точний розрахунок.

«Працювати безпечно має бути вигідно!»

У перший свій приїзд на «Красноармійську-Західну» звернула увагу на екіпіровку гірників, які готувалися до спуску. І не тільки на те, що тут не знають звичної на інших вугільних підприємствах нестачі індивідуальних засобів захисту. Кожний із робітників підходив до віконця й отримував спеціальні окуляри. І це було красномовним підтвердженням слави про «Красноармійську-Західну» як про підприємство, де безпеку праці зведено в культ.

— Ми на шахті цілком змінили підхід у питаннях охорони праці, — каже заступник директора з охорони праці Григорій Гайшенець. — Адже всі роки в галузі на першому місці були метри, тонни, план, а не людина, її здоров'я, її життя, її добробут. Ми вважаємо, що має бути навпаки. Тому на шахті все націлено на формування свідомості людини на безпеку праці.

«Касноармійська-Західна» належить до небезпечних за раптовими викидами вугілля, породи і газу, за вибухом вугільного пилу. Тому питанням безпеки праці тут надають першочергового значення. Матеріальне забезпечення цієї програми стає підприємству в 12—13 мільйонів гривень на рік. Здоров'я працівників тут —не те, на чому треба заощаджувати, переконані на шахті. Ті самі захисні окуляри допомогли покласти край травматизму очей. Скопійовані з німецьких та англійських зразків наколінники і щитки дали змогу унеможливити травматизм гірників, що відпрацьовують тонкі пласти. А запровадження системи атестації й видачі сертифікатів на безпеку на ділянках — долучити ще й матеріальні стимули. «Працювати безпечно має бути вигідно», — полюбляє казати Григорій Гайшенець.

Якщо 1992 року на шахті сталося 164 нещасні випадки, то 2000-го зафіксовано лише 19. На підприємстві поставили завдання зробити працю гірників 100-відсотково безпечною. А положення про колективну безпеку праці стало частиною колективного договору: річ, небачена на жодному іншому підприємстві.

Історія коротким рядком

***29 грудня 1990 року** — шахта «Красноармійська-Західна № 1» стала до ладу.*

***1998 рік** — видобуто 2 мільйони 928 тисяч тонн вугілля.*

***1999 рік** — видобуто 3 мільйони 500 тисяч тонн вугілля.*

***2000 рік**:*

***3 вересня** — виконано річний план;*

***11 листопада** — досягнуто максимального добового видобутку — 15624 тонни;*

***13 грудня** — видано на-гора чотиримільйонну з початку року тонну вугілля, пройдено 20,5 кілометра гірничих виробіток.*

Лише цифри

***20 мільйонів тонн** вугілля видобула шахта з моменту введення в експлуатацію. З них перші 10 мільйонів —за сім років, другі 10 мільйонів — за останні три роки.*

***68 тонн на місяць** на одного працівника —середньомісячна продуктивність праці робітників з видобутку вугіля на шахті. Це найвищий в галузі показник.*

***Чотири роки** поспіль шахта посідає серед промислових підприємств області перше місце у конкурсі-огляді з охорони праці.*

***3,5 мільйона** гривень витрачено на літнє оздоровлення трудящих.*

Машиністи гірних виймальних машин В.Водолаженко і В.Бардай.

Одна шахта, одна родина, одна турбота

На перший погляд, «Красноармійська-Західна № 1» надто молода, щоб казати про наступність поколінь. Але водночас тут встановилися офіційні й негласні традиції, які, як штрихи, створюють портрет цілого колективу.

Читач обізнаний вправі усміхнутися: мовляв, шахтарські колективи, та ще у провінційному місті, дотримуються однієї-єдиної традиції, що проголошує «зарядитися» перед черговою зміною і «розслабитися» після трудового дня. Не приховуватиму, і на цьому підприємстві старше покоління пам'ятає часи, коли «розливання» відбувалися просто на робочому місці. Чи варто казати, що нинішня інтенсивність праці само собою передбачає сухий закон на виробництві?

І уявіть собі, приводів для спілкування в колі товаришів з бригади менше не стало. Тут уміють працювати і вміють святкувати. І не лише професійні дати, а й свої, шахтові — приміром, дні ділянок, на яких у палаці культури збираються робітники з родинами.

Традицією, що переходить у закон, стало щорічне оздоровлення працівників за рахунок коштів підприємства та профспілки. Торік улітку кожний (!) працівник «Красноармійської-Західної» мав змогу відпочити з родиною за пільговою путівкою в Криму, на Азовському морі чи в Карпатах. А дітей оздоровлювали у літніх таборах, вони насолоджувалися краєвидами Санкт-Петербурга — поїздки до цього міста також забезпечувало підприємство.

Не менш чудовим правилом є традиція «родинності» у компанії. Побутує думка, що сучасні шахтарі, які важкою працею заробляють на хліб, у глибині душі бажають дітям кращої долі. Але ті, хто працює на «Красноармійській-Західній», приводять сюди своїх подорослішалих дітей, так само бажаючи їм вдалої долі. З другого боку, шахта вітає такий прояв родинних почуттів: поручительство батьків багато значить, і молодше покоління прагне виправдати довіру.

Колектив славиться чудовими шахтарськими династіями. Гірник очисного вибою Анатолій Миколайович Пархоменко та його дружина Олена Андріївна, машиніст конвеєра, на «Красноармійській-Західній» працюють з перших днів. А сьогодні у списках працівників підприємства аж шість представників цієї родини! Адже стежиною старших пішло наступне покоління: син Іван — підземний гірник, його дружина Тетяна — маляр, дочка Оксана — гірник поверхні, її чоловік Олександр — водій. Переплелися із шахтою долі родин Чистик, Тимошиних та багатьох інших.

І ще одну особливу рису цього колективу варто відзначити — милосердя. Тут створено і діє добродійний фонд «Надія», який очолює голова правління вугільної компанії Леонід Байсаров. Лише за 11 місяців цього року надано допомогу 52 тисячам осіб на суму понад 7 мільйонів гривень.

Завдяки «Надії» отримують безплатне паливо на зиму пенсіонери, щоденні обіди в їдальні — літні мешканці сусіднього селища Шевченкове, обладання та медикаменти — лікарні, харчові продути — малозабезпечені, путівки до дитячих таборів — сироти. Сам лише перелік добрих справ шахти займе чимало місця в газеті. Проте про один бік діяльності фонду не можна не згадати. Річ у тім, о цього року в складі «Надії» з'явилися три нові підрозділи: однойменний дитячо-юнацький центр, соціально-творчий колектив Палацу культури і Дитячий методичний центр християнської православної просвіти. Такий християнський центр — єдиний в Україні. Тут, при відбудованому силами шахти храмі Святого Рівноапостольного князя Володимира, працюють недільна школа, гуртки іконопису та хорового співу, відкрито бібліотеку духовної літератури. Для робітничого міста Красноармійська цей храм став центром духовного тяжіння.

... Важко вигадати подарунок, який би більше підходив до ювілею, ніж той, що його днями зробили самі собі гірники «Красноармійської-Західної № 1», видобувши з початку року чотири мільйони тонн вугілля. І все ж таки, попри вагомі результати і рекордні цифри, у центрі уваги на цьому підприємстві залишається людина, з її прагненням гідно жити, забезпечити родину, реалізувати себе в цьому житті, заслужити повагу суспільства добрими вчинками. Тож нехай у всіх починаннях, вас, гірники, супроводжує успіх. З ювілеєм!

Ліна КУЩ.

Сумно-визначна подія століття

Минуле століття по праву можна назвати століттям атомної енергетики. Цікаво, що першу в світі атомну електростанцію було споруджено в СРСР. В Обнінську, під Москвою. В 1954 році. Це сталося в супердержаві, складовою якої була тоді й Україна, яка, звісно, вносила свою частку у створення першої АЕС. У Сполучених Штатах, до речі, ядерні реактори вже діяли на той час. Але у мирних цілях ядерну реакцію вперше змусили працювати і наші співвітчизники.

9-річна Ксенія Лукіна зі своїм котом Тимком на руках фотографується на пам'ять біля старого плаката, присвяченого будівникам Чорнобильської АЕС, поки її батьки беруть участь у мітингу працівників ЧАЕС за участю Президента Леоніда Кучми в центрі Славутича —міста, збудованого для проживання персоналу ЧАЕС, 15 грудня 2000 р., напередодні закриття ЧАЕС.

Фото Дмитра ГАВРИША (УНІАН).

Чорнобильська АЕС, яку ввели в експлуатацію в 1977 році, була вже черговою на терені колишнього Радянського Союзу. Водночас вона була першою і в Україні. І так сталося, що саме вона першою сповістила світові — з ядерною енергетикою не можна поводитися легковажно, необачно.

Голова Верховної Ради України Іван Плющ у заключному слові на парламентських слуханнях щодо закриття ЧАЕС пригадував. У 80-ті роки вже сформувалася в нашій тодішній країні концепція: незабаром атомні «казани» проектуватимуться для домашнього вжитку — опалення, розігрівання печей. Настільки ядерні реакції здавалися тоді приборкані і керовані.

А в сумнозвісному 1986 році Чорнобиль усособив небачене в ядерному столітті явище. Мирна атомна енергія вийшла з-під контролю і призвела до наймасштабнішої, найстрашнішої техногенної катастрофи. На жаль, саме цим Чорнобиль увійшов в історію. Риторичне запитання: чому це сталося, мабуть, ще довго не матиме вичерпної і аргументованої відповіді. Можливо, відповідь так і залишиться таємницею цивілізації. Але все-таки чорнобильська катастрофа вочевидь була наслідком. Наслідком неофіційно існуючої в той час державної політики: «Кіловати, тонни, кубометри — над усе, людина — ніщо». Або : «Будь-що, будь-якою ціною, але ввести новобудову достроково — до чергового свята чи річниці».

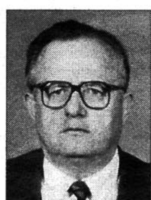
Закриття ЧАЕС — відповідальне рішення України. Адже, нехтуючи своїми національними інтересами, наша держава свідомо і добровільно пішла на такий захід, керуючись вищими інтересами свого народу, міжнародного співтовариства. Так всюди пишуть і говорять нині. Пишуть і говорять як про подію надзвичайної історичної ваги і значення. Однак, зупинивши третій енергоблок ЧАЕС, ми «відкрили» величезні проблеми, пов'язані з виведенням станції з експлуатації. Пішли на такий крок, заручившись запевненнями світового співтовариства і передусім країн «великої сімки», що Україні буде надана необхідна допомога. Нас не залишать наодинці з подоланням наслідків катастрофи і виведенням станції з експлуатації.

Так, світ мусить оцінити гуманність чергового, після відмови від ядерної зброї, кроку нашої держави.

У наступне століття ми мали ввійти, позбувшись своєї величезної і постійної загрози для людства.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Ядерній енергетиці бути, але з нею — на Ви

Володимир ЩЕРБИНА:

Читачам «Голосу України» хотів би побажати віри в наше майбутнє.

Я як професіонал з безпеки АЕС майбутнє ядерної енергетики у новому тисячолітті бачу виграшним. Може, після чорнобильської аварії та закриття ЧАЕС говорити про це невчасно і навіть неетично. В емоційному плані це так. Але емоції, якими б важкими вони не були, не повинні затьмарювати науково-інженерний розгляд всієї проблеми, головними позитивними якостями якої є:

— Перше. Принцип «Максимум благ для максимуму людей» буде дедалі більше ставати наріжним каменем цивілізованої економіки. А кількість благ є монотонна функція споживання енергії.

— Друге. Запаси ядерного палива, практично, безмежні. А ось обмежені запаси органічного палива розуміння «переправляти» безпосередньо в матеріальні блага.

— Третє. Отримання, а в багатьох випадках і використання ядерної енергії нерозривно пов'язане з науково-технічним прогресом людства, а значить, більше відповідає нашій внутрішній суті як «людини розумної».

На цьому тлі надто тяжкі недоліки існуючих АЕС — можливість глобальних аварій, використання АЕС як засобу шантажу, нагромадження радіоактивних відходів —не є нездоланними. Тільки подолати їх треба більш швидкими темпами порівняно з темпами розвитку виробництва енергії на АЕС. І це головний урок і самої чорнобильської аварії, і остаточного закриття ЧАЕС.

А читачам «Голосу України» хотів би побажати віри в наше майбутнє, поваги до нашого минулого і усвідомлення гострої необхідності чесної та ефективної роботи на себе, на свої малі батьківщини і на нашу велику Батьківщину — Україну.

Володимир ЩЕРБИНА,
лауреат Державної премії України (1999 р.),
лауреат Премії РМ СРСР (1983 р.),
перший директор підприємства «Об'єкт «Укриття», інженер-фізик.

100 років тому писали...

Політичний огляд

На межі двох віків

(Початок на 1, 3-й стор.).

Тепер уже доводиться думати не про розширення, а про скорочення і врегулювання виробництва. Саме життя навпомацки шукає собі кошти: повсюдно створюються картелі, трести, синдикати, промислові асоціації. Найвірогідніше відіграє визначну роль розв'язання цього завдання. Сучасне людство, однак, бентежить інше питання: як забезпечити праці справедливішу винагороду, як боротися з дедалі зростаючою бідністю й пороками. Це виразки сучасного капіталістичного суспільства. Де вихід з цієї дилеми?
Велике соціальне питання сумно постає і вимагає розв'язання. XIX століття не розв'язало його. Тож хай це зробить нове століття. Це буде кращим йому побажанням.

«Киевское слово», 31 грудня 1900 року.

Екологія

Брати лід заборонено

Міський доглядач берега повідомив міську управу, що цієї зими неможливо відпускати з гавані лід. Через те, що він надто забруднений водами, що витікають із подільської канави і відходами від кораблів. Окрім того, якщо дозволити брати з гавані лід, то це може призвести до нещасних випадків, оскільки через гавань пролягає зимова дорога між Наталкою та міським берегом.

«Київська газета», 30 грудня 1900 року.

Технології

Електричне освітлення у Володимирському соборі

Причтом Києво-Володимирського собору порушено було перед Київським єпархіальним начальством клопотання про дозвіл замінити воскове освітлення у панікадилах — електричним освітленням. Клопотання це єпархіальним начальством було задоволене. У суботу 23 грудня під час всенощної служби перший раз було запалено електрику.
Володимирський собор під час електричного освітлення має доволі урочистий вигляд. Питання про електричне освітлення собору постало у зв'язку з тим, що панікадила з восковими свічками розповсюджують сильну кіптяву, яка несприятливо впливає на чудовий стінний живопис, через це останній, за спостереженнями причту, почав псуватися. Собор протягом кількох років щороку витрачав тисячу рублів на освітлення.

«Киевское слово», 28 грудня 1900 року.

Реклама

Бажаючі придбати або продати цінні папери, маєтки та будинки, закласти в земельних банках нерухоме майно, розмістити чи взяти гроші під заставу можуть звертатися: Хрещатик, 11, другий поверх. У банкірську контору Г. Д. Лесина.

* * *

На всі сигари, хто купує 100 шт., знижка 20%, менше ніж сотню — 10%. Як стверджують знавці — прекрасні сигари. Магазин Миткевича «Избушка».

«Київська газета», 30 грудня 1900 року.

Хочете — вірте, а хочете...

Ні — полтергейсту!

Недарма кажуть: як зустрінеш Новий рік, так його і проживеш. Отож, щоб новорічна ніч запам'яталася веселими забавами і гарним настроєм, радимо прислухатися до порад хранителя древніх таємниць лозоходців, спеціаліста з біолокації, а заодно й інженера-геолога Ігоря Кордунова з Луцька.

Місце для забави. Піднімати келихи шампанського бажано подалі від так званих геопатогенних зон. Найчастіше вони є в будинках, зведених на місці колишнього кладовища. Або в помешканнях, де сталося вбивство або самогубство. Тут правлять бал примарні істоти та полтергейсти.

Компанія. Для веселої новорічної забави добирайте друзів, з якими ви не комплексуєте. Вони біофізично сумісні з вами. Остерігайтеся енергетичних вампірів. Якщо після танцю або навіть рукостискання з гостем ви відчули слабкість, у вас запалали щоки, підігнулися ноги, а по спині пробігли мурашки — тримайтеся від нього якнайдалі.

Подарунки. Особливо небезпечні подарунки, виготовлені із загартованої сталі, яскравої пластмаси, литого скла. Вони мають сильний негативний інформаційний вплив. Наприклад, донедавна популярні чорні різьблені статуетки з Африки випромінюють негативну енергію. Це стосується і більшості предметів антикваріату, які впродовж століть вбирали в себе, наче губки, енергетику. До речі, потужний інформаційний вплив мають і картини. Залежно від того, в якому емоційному і психічному стані художник писав полотно, вони теж випромінюють відповідний фон.

Записав Роман ЖИЖАРА.

Луцьк.

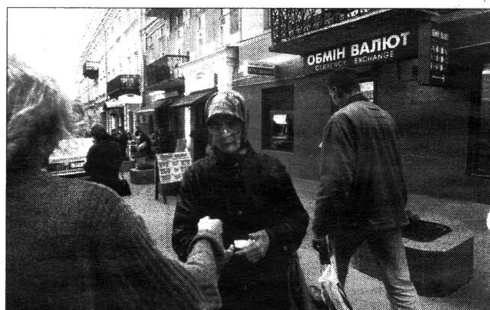

Сім миттєвостей 2000-го...

Січень—лютий — сформовано «більшість» у Верховній Раді.

Реформи на селі. Вперше зросли обсяги виробництва в сільському господарстві.

Кабінет Міністрів України вперше погасив борги перед пенсіонерами.

15 грудня — закриття ЧАЕС.

Листопад — стихійне лихо на території Вінницької, Кіровоградської, Одеської, Миколаївської, Черкаської областей.

Відновлення довіри до України з боку міжнародних фінансових організацій.

❄❄❄

Зникнення журналіста Георгія Гонгадзе. Політична криза.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА, Олександра ГОРДІЄВИЧА, Дмитра ГАВРИША.

Репортер читає оголошення

Розшаркуючись перед «L'art d'avancement»

Агентство «Promotional Creations». Подарунки на всі випадки життя. Безкоштовна доставка. Кожному п'ятому з тих, хто додзвониться, — знижки. Телефон такий-то. З 21.00 до 22.00 (крім вихідних).

Поки не початок на десяту — певні пояснення. Назва агентства (синонімічна до справжньої) означає артистичне просування вперед. Складне філософське поняття, котре може означати все, що завгодно. Як казали у роки моєї молодості, кожен домислює в міру своєї розбещеності. Тим більше — підстави у зв'язку з часом дзвінків небезпідставні. А слова «на всі випадки життя» дозволяють дозволити собі все. Вибачайте за тавтологію.

Ну а тепер набираємо номер. Трубку хапають одразу, але, чуючи дівчачий голосок, я від несподіванки думаю, що помилився номером:

— Це агентство... як його... не наше?

— Наше. Керівництво назву придумало.

— І в яких випадках життя твоє керівництво може обдарувати мене?

Вона не говорить, вона торохтить:

— Спеціальні розробки лабораторії Барлоу, фірма «Ланкастер» широко в нас відома...

— Так випадки усе-таки які?

— Будь-які. Якщо ви п'ятий, хоча ви перший, то знижки до п'яти відсотків, але завдяки новорічно-різдвяній акції до сімдесяти відсотків!..

Мені доводиться знов нагадати про випадки, бо так ми не закінчимо ніколи.

— Головним чином я вам пораджу сріблистий і золотистий напрямок. Це саме ті випадки, ні, це навіть бум, а не випадки! Але маска за тридцять п'ять доларів — це супер. Я сама нею користуюся. Зморшки підтягує на вісім міліметрів!

— Які зморшки?

— Під очима. Для будь-якого типу шкіри. Денний, нічний...

Гаплик останнім сумнівам:

— Косметика?

— Не лише, але головне. Це колекція духів зі шлейфовим ефектом, ароматичні олії, догляд за шкірою, молочко для змивання...

Я крутив слухавку в руці, відчуваючи величезну повагу до тієї людини, яка змогла створити загадкову рекламу для якихось Світок-одеколонщиць. Прорахувавшись лише в одному: ніяка французька фірма не дозволить своїм, як тепер модно казати, дистриб'юторам використовувати мову сусідів. Підказую: французькою фірма має звучати «L'art d'avancement». Більше віритимуть.

— Світочко, а чому так пізно треба вам телефонувати?

— А я весь день в бігах. До речі, за сто сімдесят доларів ви можете...

Отака вона, селявуха, коли зриваєш з неї останні шати мрій!..

Левик РОСЬ.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Новогоднее

Или ночью
темной
Волки
Из лесу
Тащили
Елки? —
Волк
Добычу тянет
В лес...
Кто же
В шкуру волчью
Влез? —
Прячет снег
«бычки»,
Осколки...
Значит, люди,
А не волки...

Год уходящий

...И двухтысячный,
И високосный,
К сожалению,
Отнюдь не
бескостный...
Но ведь
косточка —
Не девица —
Можно
с легкостью
Подавиться!

Валерій ВОЙЦЕХОВСЬКИЙ.

Казка

Ситі коти застукали мишеня

І ти наш член? Ти?! Подивись на себе.., на свій калібр? Ти можеш бути нашим членом? Ти втрапив на **наші** кухню замолоду, авансом. І отака дяка? Подивись, подивись! Зубки дрібні, молочні. А хвостик? Може, твій хвостик... «а мишка бігла, хвостиком зачепила, і...». Голосу схотілося? Влади?!

Втрапивши на **наші** кухню, поки ти точило молочні об край нашого рідного українського сала, іще якось. Так ні ж! Виявляється цього тобі замало? Подавай, Боже, будь нашого теперішнього заморського голландського сиру! Ти погано поводилось. Ти розтяло на очах у всього світу мишачу нору... Бама ізнов схотілося? Забувши при цьому, а може, і не знаючи, хто є хто? Нащо на світі миші і навіщо коти? Подивись на себе, і поглянь на нас. Бачиш, які у нас хвости? Норкові. Якщо не соболині. І знаєш чому? За заслуги перед отечеством. Бо ми ніколи не рили нори. Ми ревно служили Царю і Отечеству. І якщо навіть ми сотворили всього один продукт, один фоліант, ніяким мишам його не переточити! Наш виріб вічний, як невмирущий порядок на нашій кухні, заведений раз і назавжди, з якого «нашому роду нема переводу».

Котяче засідання хутко набрало цілком виразного звучання, і тут одноліток мишеняти — котя випустило кігті: «А чи вправі воно, отсе тонкохвосте, буть серед інших поважних особистостей?».

А й справді... Вчасно поставлена проблема повисла в кабінеті промовистою тишею. Коти роздули ніздрі. Коти почули мишачий дух, дух полювання, а значить, молодості...

На запит нового дня годилось негайно, не ждучи з'їзду СП, дати відповідь. І головуючий «за всіх скажу, за всіх переболію», раптом підсумував: «Одноголосно!».

Справу дружно сподіяли. Ситі й вдоволені підвелись на лапи. Опростували один перед одним символи давніх заслуг... А що ж мишеня? Що возмутитель спокою? Ну, виключили. Блиснувши чорними молодими очками, шуснуло в нірку: коти старі, а у старих, як відомо, і соболині хвости лисіють... Не кажучи вже про ум! Переживу якось. Може, і сам з кота виросту. Чим чорт не шуткує.

Член СП.

100 років тому писали...

➤ Лондон

Реформа жіночого костюма

Днями мешканці лондонського кварталу Bayswoter були вражені оригінальним видовищем. Жінки різного віку, дами й дівиці, молоді й старі, гарненькі й потворні дифілювали вулицями названого кварталу. Всі дами являли ту особливість, що на них були шальвари (штани, по-нашому) зуавського покрою, яких вони аж ніяк не соромилися, а навпаки, навіть намагалися привернути до себе увагу перехожих оригінальністю й новизною свого костюма. Всі ці дами були легковажними спортсменками. Англійки в цьому сенсі не поділяють пристрастей своїх товаришок по континенту і вважали б за найбільшу непристойність з'явитися на публіці на велосипеді, одягненими в чоловічий костюм. Вони йшли повагом, не поспішаючи, в своїх широченних шальварах на збори жінок, які було скликано для обговорення реформ жіночого костюма Дамським союзом, відомим в Англії під іменем Rational Dress League. Rational Dress — раціональний костюм — елегантна перифраза для позначення найхарактернішої частини чоловічого костюма. І Ліга, яка носить цю назву, має на увазі змусити всіх англійок вдягатися в чоловічий костюм. Ця Ліга існує вже кілька років. Успіхи її були до деякої міри уповільнені війною з Трансваалем, котра повернула всю увагу англійського суспільства в інший бік.

Тепер лігістки прийшли до висновку, що знову настав час зайнятися цим питанням. І днями були призначені загальні збори, на які ішли дами лондонськими вулицями на превелику забаву перехожих.

Маніфестація вдалася сповна. Збори були численними. Одна з дам вищого англійського світу віконтеса Гербертонь у палкій промові довела, що мода на довгі спідниці, які підмітають вулиці своїми подолами, настійно викликає посилену пропаганду Ліги. Віконтеса заявила, втім, що, на її думку, покрій жіночої сукні — одна з головних причин того, що жінка посідає набагато нижчий щабель у суспільному житті, ніж чоловік.

Збори закінчилися промовою вченого доктора проти носіння жінками корсета — знаряддя тортур, котрого давно могли б вигнати з ужитку, якби жінки носили костюм для чоловіків. Промову зустріли дуже співчутливо, хоча деякі лігистки знайшли кілька заперечень проти його доказів. Збори були закриті під одностайні вигуки всіх присутніх: хай живуть шальвари!

«Киевское слово», 30 грудня 1900 року.

➤ Будапешт

Утік зі шпиталю — і втопився

Міністр торгових справ та генеральний комісар угорського відділу на паризькій виставці Лекакс учора стрибнув з мосту в Дунай і втопився. Лекакс був знервований і втік учора зі шпиталю.

«Киевское слово», 30 та 31 грудня 1900 року.

Жінка, як ялинка

На Новий рік не треба ніякої ялинки купувати чи ще гірше — зрізати. Її заміняє ваша власна дружина. Жінки, як і ялинки, є різні: стрункі і високі або опасисті і короткі, дуже часто ще досить зелені.

На новорічне свято ви її гарно прикрасьте. Перед прибиранням зробіть для неї хвойну ванну. Потім одягніть у нове модне зеленого кольору плаття. Далі чіпляєте на неї прикраси: на груди — брошку або намисто, на вуха — золоті сережки, на шию — золотий або срібний ланцюжок. Якщо вона у вас негритянка або модниця, одне кільце можна у ніздрю. На голову насадіть корону у вигляді зірки або тризуба (залежно від переконань). Потім чіпляєте на неї цукерки у барвистих обгортках, горішки, яблучка, ковбаси кільцями, рожеве сальце (що за українська ялинка без сала?), пляшку шампанського і пляшку горілки, бублики. Ще обвішайте флакончиками духів, дезодорантами, помадами, шампунями, кремами — і тоді побачите, як радісно тремтять її віти, чи то пак руки.

Щодо колючок, то їх не варто імітувати, малювати чи пришивати, колючок у неї для вас вистачить.

Не намагайтеся жінку-ялинку багато поливати, бо чим скоріше вона всохне, тим швидше винесете її з хати.

А на другий рік ви, звичайно, шукаєте собі іншу ялинку, тобто жінку. У такий спосіб у вас Новий рік буде найбажанішим і найвеселішим святом.

З новою жінкою, вас, чоловіки!

Василь БАБІЙ.

P. S. Жінки! Потрібна нова ялинка у хату. Найкраще підійде самотня ялинка, незаміжня. Бажано — зелена.

Соцопитування «Куреня»

Незабаром — новорічне свято! Чи вдалим був для вас рік, що минає, з яким настроєм зустрічатимете новий?

Катерина С., 18 років, студентка:

— Новий рік — моє найулюбленіше свято. У нашому гуртожитку його відзначають довго, аж до наступного нового року. Уявляєте? Вино, танці, сміх, розваги... І так кожного дня!

А. Хрякін, бізнесмен:

— Минулий рік був надзвичайно важким, але нам тепер буде лафа, адже своїх основних конкурентів ми вже прибрали...

М. Сидорчук, мер:

— У наступному році ми так облаштуємо місто, що у кожного бомжа з'явиться своя лавочка для ночівлі.

А. Ангел, серійний убивця:

— Певен, що наступного року доведу кількість своїх жертв до трьох тисяч.

А. Закваснюк, майор міліції:

— Торік нам вдалося вийти на слід і затримати особливо небезпечного злочинця. Незабаром — амністія, тому сподіваємось у недалекому майбутньому знову спробувати вийти на його слід...

Жорик, сантехнік:

— А мені — що 8 Березня, що Новий рік! Я всі свята поважаю.

Знай наших!

Усі вони — динамівського роду

Авторитетне англійське видання «Total Football» назвало сотню найкращих форвардів за всю історію футболу. І в цьому дуже престижному переліку двоє українців — Олег Блохін та Андрій Шевченко. Нападник-блискавка, володар «Золотого м'яча» («France Football»-75), Кубка кубків (двічі) та Суперкубка УЄФА, дворазовий бронзовий призер олімпійських ігор, а нині народний депутат України Олег Блохін увійшов до двадцятки в цьому реєстрі поряд з нідерландцем Марко ван Бастеном, бразильцем Пеле, угорцем Ференцом Пушкашем, аргентинцем Дієго Армандо Марадоною.

Найкращий бомбардир італійської Серії А минулого сезону і лідер нинішньої суперечки (12 м'ячів), постійний читач «Голосу України» Андрій Шевченко —також у цій славній сотні футбольних козаків.

Український «легіонер», гравець лондонського «Арсеналу» Олег Лужний очолює рейтинг найкращих оборонців англійської Прем'єр-ліги. Цю серйозну справу виконує відоме видання «Planet Football». Воно визначає найкращих у всіх номінаціях. Лужний має 1148 очок. Далі йдуть Стівен Гоуї («Манчестер Сіті») — 1085, Ян Гарт («Лідс») — 1021, Самі Гююп'я («Ліверпуль») — 1016, Марсель Десаї («Челсі») — 981.

З трансляцій про матчі з участю «Арсеналу» українські вболівальники мали нагоду переконатися, що наш Олег став справжнім лідером цього елітного клубу зі світовим ім'ям.

І на десерт — суперприємна новина. Міжнародний комітет Tommaso Maestrelle, штаб-квартира якого розташована в італійському місті Піза, назвала видатного фахівця футболу, наставника національної збірної України і київського «Динамо» Валерія Лобановського найкращим тренером Європи 2000 року. Цей приз Валерій Васильович має отримати в Італії 26 лютого.

Найкращий європейський тренер Валерій Лобановський, один з найсильніших форвардів світу за всю історію футболу Олег Блохін, супербомбардир Андрій Шевченко і дуже надійний Олег Лужний.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Чим не обізви,

Історична довідка

Городище Чуфут-Кале, одна з найвизначніших пам'яток Криму, у перекладі з кримськотатарської означає іудейська фортеця. Розташоване на плато Столової гори на висоті більш аніж 500 метрів над рівнем моря. З висоти пташиного польоту нагадує півострів: з трьох боків — північного, західного й південного — оточене високими, до 30 метрів, урвищами. Топографічно фортеця поділяється на мис Бурунчак (36 га) — незабудована частина, де у разі воєнної небезпеки можна було переховувати худобу, Старе місто (7 га), яке за традицією вважалося найдревнішою частиною поселення і де жили алани-християни, і Нове місто (3 га), створене караїмами не раніше XIV-XV ст. Місто складається майже всуціль із печер, призначення яких остаточно не з'ясоване.

За п'ятнадцять хвилин ходу від городища, в Йосафатовій долині, розташоване караїмське кладовище Балта-Тиймез (у перекладі — «Сокира не займе»), де по сьогодні відбуються частина язичницького ритуалу — поклоніння старим дубам. Втім, щодо останнього караїми воліють не патякати. Чуфут-Кале (Чуфт-Кале, Джуфт-Кале) засноване у V—VI століттях, назву свою одержало з XVI, занепало у 60-х роках XIX століття.

У новорічну ніч у всіх, як у людей: спочатку сміх, а головний біль — на світанку. У нас трохи навпаки. Заступник голови громади кримських караїмів і його друзі хотіли бачити наступне тисячоліття з реставрованою (ну хоча б частково!) фортецею Чуфут-Кале, своїм «соколиним гніздом». Ми не встигли допомогти їм здійснити мрію. А тепер... Гена Катик вже не відбудовує, і Бойова машина караїмів йому вже не належить. І лише стародавня фортеця пливе вздовж урвищ, сива й вічна у горах Таврики.

Отож — читайте й усміхайтесь. Дехто з кримчан, може, й крізь сльози. Сміх — він теж різний...

— Я тобі коли казав прийти?

Хлопець років двадцяти зосереджено дивиться на тридцятирічного бороданя, який сидить за комп'ютером, усім своїм виглядом даючи зрозуміти, що чесно намагається осягнути сутність запитання, філософське підґрунтя якого йому не зовсім утямки, і, витримавши паузу, мимрить щось незрозуміле.

— Що-що? — тон бороданя набуває погрозливості, й на мить у кімнаті, захаращеній кованими скринями позаминулого століття, шафами часів відлиги й поїденими шашелем столами з немитими склянками зависла напружена тиша.

— О восьмій, — чути тихо, але без перешкод.

— О шостій!

— О восьмій, — хитнув головою хлопець. — Дурний я, чи що, у таку рань...

— Що-що?

— О восьмій!

Бородань хвилину дивиться отетеріло на підлеглого, а потім гаркає:

— Піндоз!! Записувати треба!!!

— Треба... — приреченим тоном погоджується юнак, після чого буркає ще якусь фразу, з якої насилу можна виловити пару слів: «командира» і «на дискету».

— Що-що?

— Давайте ключі, заправлятися треба.

— А вчора ти що робив?

Незрозуміле бурмотіння.

— Дорогою заправимося, — морщиться бородань. — Іди заводь.

— Якщо дотягнемо, — тоне у грюканні розсохлих масивних дверей, які зачиняються за хлопцем.

* * *

Байдуже, що молодий. Головне — вже шофер. А шофер не повинен дивуватися, коли бачить, що поруч з шефом іде до машини сивуватий очкарик. Особливо відтоді, як фортеця Чуфут-Кале стала експериментальним центром «Кале» й замість «Чуфут» бажано вимовляти «Джуфт», — перевіряючих із штабів шефом їздить, як собак недавлених.

— Пересядь! — коротко кидає командир. — Я поведу. Як у армії казали? «До машини!»

Знизавши плечима, мовляв, мені що? — кий чи горілка, аби з ніг валило, механік-водій вмощується на переднє сидіння, втримуване від падіння на ноги очкарика ременем безпеки. Командир гепається на своє, здійнявши хмару пилюки, й різким зачиненням дверей розносить її по всьому салону. Двері повільно відчиняються, й бородань хряпає ними так, що здригається уся БМК.*

— До трьох разів, — буркоче під ніс механік-водій.

— Скажи ще щось, — обдаровує його поглядом бородань.

Машина пре по центральному перехрестю проти руху, так ближче метрів на сорок, двері одразу відчиняються й залишаються в цьому стані весь час кружляння по розв'язці: відцентрова сила не дає бороді дотягтися до зламаної внутрішньої ручки дверей, а коли, виходячи з кола, він закладає віраж праворуч до рипіння протектора по деренчливому передньому крилу, двері з гуркотом зачиняються, даючи можливість обгону іномарці позаду. Борода намагається відчинити двері, щоб зачинити їх напевне, але відчинити тепер не виходить. Іномарка підрізає шлях машині, звільняючи дорогу даішному позашляховику, борода різко дає по гальмах, при цьому встигаючи поставити запитання очкарику:

— Ваше ставлення до націоналізму?

Відповідь неможлива: ті, що попереду, ледь не розтрощують лобами вітрове скло, а пасажирові відчутно гепає по спині незакріплена спинка заднього сидіння.

— Піндос! — гаркає бородань іномарці, впритул не помічаючи міліціонерів, які повертають голови у його бік, і, вже забувши про націоналізм, знаходить іншу тему. — Нам погано зараз.

— Чому? — із ввічливості цікавиться очкарик, скоса озираючись. Салон брудний здавна й запущений до капітального ремонту: порвана обивка сидінь, килимки, що втратили колір, багаторічний мотлох багажника, немов блискавкою розколота панель приладів, відсутність шибкопіднімачів...

— Раніше було як? — смикаючи машину тріском передач (глушак, мабуть, проіржавів), перекрикує ревіння мотора борода. —Приїздили відпочивати в основному з Росії. Там люди багатші й на відпочинку розуміються краще. Але тепер їм не до нас і тицяються ваші. Вони вище будинків відпочинку не виросли, та й грошей у них... Ось минулого року бюджет Криму наповнили на третину, а цього і взагалі... На третину би тієї третини... Прикинь: приїжджі за профспілковими путівками не можуть собі дозволити зайвий раз хавануги морозива... А що це за відпочинок, коли не можеш витратити за місяць доларів двісті-триста?

БМК, яку наскрізь пронизує вітер, мчить бахчисарайською трасою, перевищуючи допустиму швидкість кілометрів на сорок—п'ятдесят, знаки «слизька дорога» явно не для неї, і забуґорні легковики, тетеріючи від такої зухвалості, притискаються до узбіч, проводжаючи бежеву пом'яту і роздовбану «Ниву» добірними матюками звукових сигналів. Бороді воно все одно. Адже й дурневі зрозуміло, що цією дорогою він може їхати навіть із заплющеними очима. А механік-водій, упіймавши в дзеркалі заднього огляду сторожкий погляд очкарика, усмішку не стримує: лише це їзда. А все інше —плазування. Не дзюр, доправимо!..

* * *

Крутий поворот на путівець, курява вище даху переслідує густою хмарою, ще віраж, по бездоріжжю, — і легковичок, залишивши сіру хмару над дорогою осторонь, акуратненько, немов усе гаразд, в'їжджає на бетон автозаправки. Двері біля бороди зі скрипом відчиняються самі.

— Я йду платити, пересідай, — кидає командир механіку-водієві, вистрибуючи на ходу.

Машина повільно, страхаюче повільно, сунеться до бампера шикарної «Хонди», вже видно, як напружено повернув голову її хазяїн, але, вдавивши кілька разів педаль у підлогу, механік-водій змушує БМК завмерти. Очкарик витирає піт з лоба.

— Наливай! — горлає командир неголеному королю бензоколонки, вставляючи шланг у бензобак. Механік-водій байдуже дивиться на білястий порох путівця, пожухлу траву серед каміння, безликі бетонні будівлі і хвилясту лінію гір на видноколі.

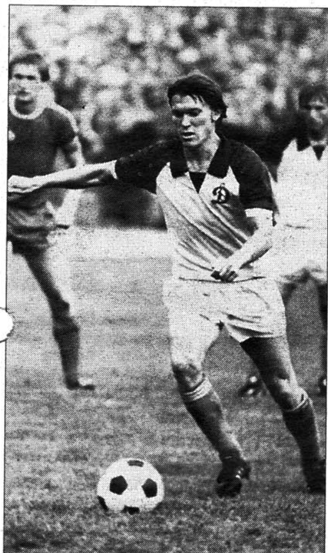
— Лий давай! — надсаджується командир, пхаючи носа до бензобака. — Під зав'язку!

Механік-водій позіхає й потягується, вперишись руками в кермо.

— Повний? — гепається командир на сидіння, киваючи на стрілку покажчика рівня пального.

Знай наших!

Доручено Іспанії

Другий чемпіонат світу з футболу серед клубних команд відбудеться 1—12 серпня 2001 року в Іспанії. Таке рішення ухвалив конгрес ФІФА у Цюриху (Швейцарія). Нагадаємо, що перший такий турнір у січні нинішнього року приймала Бразилія. А переможцями стали футболісти місцевого «Коринтіансу». На полях Іспанії змагатимуться 12 колективів, два з яких представлятимуть країну-організатора.

Руку допомоги «Беркуту» подав мер

Чемпіон Східно-Європейської хокейної ліги та України київський «Беркут» — на порозі нових приємних подій. Як повідомив журналістам президент клубу, народний депутат України Валерій Акопян, незабаром колектив матиме власне помешкання.

Президент Федерації хокею України Олександр Омельченко пообіцяв беркутівцям посприяти у придбанні навчально-тренувальної бази. А ще чемпіонський колектив завдяки меру столиці зможе розпочати будівництво власної льодової арени. Очевидячки, палац для хокеїстів з'явиться у Дарниці, на вулиці Жмаченка. Там уже кілька років простоює занедбана ковзанка «Хімволокна».

Журналістів більше, ніж учасників...

Оргкомітет Ігор-2004 планує розташувати олімпійське селище для журналістів у столиці Греції на чотирьох ділянках, щоб вони були максимально наближені до спортивних арен. Про це повідомив пресаташе оргкомітету олімпіади Серафим Котротос.

Організатори ігор планують акредитувати майже 20 тисяч (!) журналістів. А для 17 тисяч спортсменів і тренерів в Афінах передбачається побудувати 2 300 будиночків. Роботи зі спорудження цього селища розпочалися минулого місяця і завершаться в березні 2001 року.

Тото Кутуньйо — прихильник «Мілана» і Шеви

Всесвітньовідомий автор пісень і виконавець Тото Кутуньйо, як і личить справжньому італійцеві, залюблений в море і футбол. Стосовно першого, то нічого дивного немає. Адже батько знаменитості (родом із Сицилії) був маршалом військово-морського флоту.

Сам Кутуньйо мешкає в Мілані, де футбольні уподобання розділили мешканців на два табори. Одні підтримують «Інтер», другі — «Мілан». Естрадна зірка належить до сім'ї других. А його найбільша прихильність — до нашого Андрія Шевченка.

— Цей симпатичний українець — найкращий футболіст світу, — поділився з італійськими репортерами Тото Кутуньйо...

або Бойова машина караїмів у дії

— Не працює, — байдуже кидає механік-водій. — Плавок, мабуть, зламався.

Командир дивиться на нього довго, уважно й зосереджено. Машина встигає розвернутися, протрястися по бездоріжжю на путівець і вихари на трасу, а командир усе приходить до висновку, сам, мабуть, не дуже вірячи в його безперспективність. Проте реальність, на жаль, жорстока. І виходить визнати її одним всеосяжним і малозрозумілим очкарикові словом:

— Піндоз...

А машина вже мчить, з трясаниною, гуготінням, ревом, свистом і деренчанням, бахчисарайською трасою, й очкарик знов відчуває, що таке кримська їзда аварійно небезпечними ділянками. Командир закидає голову, примружує очі й розслаблюється, немов не летять вони зі швидкістю вище ста, нариваючись на неприємність з ДАІ, а вже сидять у татарина в придорожній закусочній після великої миски шурпи на кожного, парочки долми, пляшечки «кримської» й чашки міцного чаю.

* * *

— Вивільняй багажник, — наказує командир. — Під три мішки цементу.

Механік-водій багажник відчиняє, але... одразу ж поринає у звичну напівдрімоту. Що зрозуміло навіть очкарикові. Куди ж подіти порожню каністру, кілька поїдених міллю килимків, невизначеної належності ящик і ще купу речей, призначення яких таке само туманне, як і важкозрозуміле. Викинути? Аякже, розігнався і гальмуй... Під ними ще два пакети з сухарями й яблуками!

За перехнябленими залізними дверима, на гнутій клямці яких бовтається давно забутий цивілізацією комірний замок, чути гомін голосів командира і робітника. Балачці кінця не видно, вона давить на настрій не менш за сумний пейзаж із казарменного вигляду будівель курної території ЗЗБК і скам'янілих кучугур сміття під сизим небом.

Нарешті обидва з'являються, зігнувшись під вагою поліетиленового лантуха з сірим порошком. Потрапивши в поле зору почервонілого від натуги командира, механік-водій акуратненько бере кінчиками пальців краєчок заплямованого, із солодкавим запахом тосолу килимка. Але нічого змінити вже не можна. На його модно підстрижену голову звалюється такий витончений, вишуканий і рідкісний епітет, що поруч з очкариком миттю виганяється гора дрантя, завершена пакетами з їжею.

— Візьми, будь ласка, другий лантух, — ввічливо завершує свою характеристику ділових якостей підлеглого командир, саме цією фразою викликавши посмішку робітника, який досі зберігав величне мовчання.

Краще б цього не робити! Вантаж, вивертаючи пальці, механік-водій якось до машини волоком дотягує, але, піднявши, рве об штир замка поліетилен — і салоном пливе хмаринка сіруватої пилюки.

— Піндоз! — ревнув командир. — Нарешті ми усі будемо в бетоні!

— Розірвали? — співчутливо питає робітник і, немов нічого не бачив і не чув, додає з розумінням: — Тут удвох треба. П'ятдесят кілограмів...

Третій лантух вони дотягують утрьох, але що це змінює?.. На БМК, що осіла від ваги, з прикритими засмальцьованим килимком подертими мішками, з сухарями та яблуками, які від тряски розкочуються по брудному днищу «Ниви», вони мчать вузькими вуличками Бахчисарая в тумані білуватої куряви, яка повільно застеляє шибки дверцят і окуляри пасажира.

— Зараз буде найважче, — повертається командир, хижо вгризаючись у яблуко міцними зубами. — За містом путівець, чотири кілометри. Ми давно збираємося його заасфальтувати, але це потягне лимонів на чотири, таких фруктів ми поки що не маємо.

Бойова машина караїмів на мить завмирає біля східних воріт фортеці. Позуючи...

Фото автора.

** Тут і далі БМК — бойова машина караїмів (визначення Г. Катика. — Авт.)*

— Машина там пройде? — ввічливо цікавиться очкарик, не знаючи, що для гарного шоферюки в суху погоду майже всі кримські дороги, якщо вже вони існують у горах, прохідні.

Ось ця тема механіку-водієві, судячи з його миттєвої реакції, вельми приємна.

— Наша пройде, — згода, немов підкреслюючи важливість моменту, завважує він. — Тільки такий броньовик і витримує. Інший давно б розвалився.

І це щира правда. БМК кружляє вздовж крутоярів, зблискуючи на сонці м'ятими боками, бризкає камінням з-під стертих протекторів, іде юзом на підйомах і вивискує на спусках, гребе всіма чотирма на закритих поворотах, створюючи дивне враження їзди тряскою, ожеледною дорогою посеред зими. Механік-водій бубонить зазвичай щось собі під ніс, і з того бубоніння, як уже знає очкарик, можна вивудити не більше двох слів: цього разу це були «колимага» і «шкапа».

— Як ви ще її називаєте? — вкотре переживаючи звеселяюче почуття ризику, несподівано для самого себе спитався він.

Механік-водій помовчав, скидаючи швидкість перед брамою старовинної фортеці, а потім солідно закінчив:

— По-різному. Чим не обізви. Аби їздила.

— А коли ламається, — ударом плеча вибиваючи двері, сміється командир, — ми всі під нею лежимо, поки не поїде.

Хряснувши дверцятами, які одразу ж звично відчинилися знов, він пропхнувся у шпилину між старою стіною фортеці й обвитою кованим залізом брамою. За хвилину вона рипнула, машина повільно вповзла, ослизаючись на кам'яних колiях середньовічної вулиці, і, розганяючи чиїхось коней, повернула праворуч і зупинилась на пагорбі, звідки добре було видно розвалені будівлі Чуфут-Кале.

— Приїхали? — невпевнено вимовив очкарик.

— Так, — розморено відгукнувся механік-водій, немов не годину сюди діставався, а кілька днів.

Роздавлюючи яблука під хрускіт сухарів, очкарик спробував вибратися з білуватої мли машини, сповнюючись почуття співпричетності до великого: тисячолітньої фортеці, по чиєму камінню ступала нога майже всіх великих государів російських, не кажучи вже про видатних письменників, археологів та інших краєзнавців... А сповнившись по далі нікуди, вдарився маківкою об раму дверцят і благополучно вступив у свіжесеньку купу кінських кізяків.

Знизу, від будиночка всесвітньо відомого археолога Фірковича, долинав до ущелини Маріам-дере й молитовних будинків кенаси бадьорий, роблено-роздратований голос далекого нащадка хазарів і близького родича сучасних караїмів, невтомного ентузіаста відродження фортеці Чуфут-Кале, жорсткого у поводженні й нерозсудливо доброго у прийнятті рішень командира:

— Піндоз! Хто коней повипускав? Усіх позвільняю!..

Автор не несе відповідальності за випадкові збіги, як і розбіжності, фактів, імен і характерів, а також ставить до відома караїмську громаду Криму, що поява даного матеріалу погоджена із заступником громади Геннадієм Катиком і не є образою національної гідності нечисленного гордого народу.

Дмитро **КОНОВАЛОВ.**

100 років тому писали...

➤ Винахід століття

Іслам і фонограф

Винайдення фонографа поширилося вже за межі християнського світу. Фонограф можна зустріти тепер у північній Африці, Сирії, на Яві та ін. серед мусульман, які з подивом прислухаються до звуків мусульманських молитов і віршів Корану, що їх відтворює прилад. Один підприємливий араб з о. Ботавії, котрий обладнав свій фонограф такими молитвами, а також малайськими та арабськими піснями й розмовами, нажив гроші, показуючи свій апарат у різних пунктах острова.

Але новий винахід спричинив і протидію з боку благочестивих мусульманських учених, які видали «фетви» проти профанації фонографом молитов. Вплив «фетв» тепер, проте, втратив колишню силу, і фонограф продовжує поширюватися серед мусульман.

«Киевское слово», 31 грудня 1900 року.

➤ Міжнародний огляд

«Утіха Англії»

З настанням нового століття Велика Британія, вочевидь, з гордістю може дивитися на колосальність своєї зовнішньої могутності. При всьому цьому вона зустріла новий вік нерадісно. Важко їй сміливо дивитися вперед. Цьому є багато причин, не враховуючи найголовнішу, саме — боротьбу з хоробрими бурами. Похитнувся твердий грунт під ногами Англії... Від неї відвертаються всі держави, навіть ті дві, на які вона могла розраховувати, а саме Німеччина та Сполучені Штати. Похитнулися також її торгові та економічні справи.

Аби пом'якшити удари долі, розумні мужі Англії поспішили підписати міцний союз між метрополією та колоніями. Втрачену вигоду вони тепер намагаються відшкодувати на колоніях. Війну з бурами вони вважали дрібницею, а з'ясувалося, що Англія зазнає серйозних збитків. Війна з бурами похитнула матеріальні сили її. Не можна передбачити, чим ця війна закінчиться та які будуть наслідки у майбутньому. І щоб вийти зі свого політичного становища, вона зробила серйозну для себе оборудку, створивши Австралійську федерацію, і зробила все, щоб здобути любов австралійців. Королева, щоб показати свою прихильність, послала до Австралії свого внука. Новий рік та відкриття нової держави принесуть багато маніфестацій, обрядів і урочистостей.

Англія вже радіє, передбачаючи у майбутньому ті вигоди, які їй принесе новий союз. Не порушуватимемо їхньої радості, бо це єдина їхня утіха. Але не варто забувати, що Сполучені Штати Північної Америки повільно звільняються від іга англійців і нині представляють самостійну та цивілізовану державу. Треба думати, що любов Чемберленів і дружба з метрополією не призведе до згасання духу у вільній країні австралійців. І тоді вони не звільняться від іга тих, які людину-громадянина бачать лише у своїх — англійцях. Можливо, простори лани нової держави й скроплять ще потоками крові. Адже лондонський торгаш без боротьби не поступиться здобиччю, а золото не завжди перемагає. І австралійцям удасться, нарешті, відстояти свободу та честь рідної країни.

«Киевское слово», 31 грудня 1900 року.

Венеціанські маври дуже ревниві

Вперше за сто років Україна буде представлена на Венеціанському Бієнале

Наші нинішні суспільні суперечки створюють враження якоїсь дивної дзеркальності. Приміром, дивишся по телевізору виступ одного з лідерів антипрезидентської опозиції і бачиш, що цей лідер, мов рідний син, схожий лицем на свого опонента, лише молодший! Фантасмагорія якась! Звісно, фізіономічне порівняння — річ поверхова, але прикметна. Оця дзеркальність ніби свідчить: нам нема з ким сперечатися, окрім самих себе, отих, що в дзеркалі.

Але — сперечаємось. Один з яскравих прикладів —гучна суперечка довкола представництва України на Венеціанському Бієнале 2001 року. З одного боку —група художників з Нового творчого об'єднання (НТО), з другого — Міністерство культури. І ті, й ті хочуть повезти свою кохану Україну на всесвітню виставку до Венеції. І ті, й ті непримиренно ревниві, зовсім як ото венеціанський мавр Отелло...

Україна вперше буде представлена на Венеціанському Бієнале — всесвітньому мистецькому форумі, участь у якому називають аналогічним вступу до Євросоюзу. Крім того, для нашого мистецтва це буде добрий привід зробити заявку на вступ у третє тисячоліття. Група художників Нового творчого об'єднання (Валентин Раєвський, Арсен Савадов, Олег Тістол, Юрій Соломко, Ольга Мелентій-Мазайло та інші) запропонувала свій проект для Венеції. Вони хочуть, щоб цей проект був представлений на Бієнале державою, тобто Міністерством культури. А Мінкультури обрало свій шлях: офіційним куратором нашої національної презентації на Бієнале призначений Юрій (Єжи) Онух, директор Центру сучасного мистецтва при НаУКМА, комісаром — Євген Карась, директор галереї «Ательє Карась», що на Андріївському узвозі.

Після цього Нове творче об'єднання звернулося з відкритим листом до Голови ВР, Президента, Прем'єр-міністра. Мовляв, ми кращі українські художники, нас у Москві назвали «новою українською хвилею», нас визнала Європа й Америка, а вдома ми зневажені. Те, що куратором став Єжи Онух, представник корумпованих структур Сороса — некоректно й безпринципно. І навіть ганебно, адже ця акція для України не лише мистецька, а насамперед політична, бо це ж уперше Україна як нова демократична держава буде представлена у Венеції. Це безпрецедентне порушення кордонів нашого культурного простору. Ось чому ми проти такого посередництва. Між Мінкультури й нами не повинно бути посередника, тим більше в особі чиновника структури Сороса! Бо Онух взагалі чужий тут, він сказав десь у Парижі, що українського мистецтва взагалі не існує. А воно існує, це — ми, а окрім нас тут справді нічого нема.

Ревниві амбіції художників — річ звичайна й навіть похвальна. Але тут емоції часом виходять за рамки мистецтва. На прес-конференції, влаштованій художниками НТО, питання ставилось навіть так: а хто взагалі такий цей міністр культури Ступка? Треба вийняти його з крісла та й по всьому...

Раєвський та його колеги з НТО справді хороші художники. Втім, нинішнє мистецтво таке елітарне, що тут ризиковано виставляти оцінки «добре-погано». Річ в іншому: в отій самій дзеркальності, про яку йшлося на початку. Тут є ніби іронія долі: «чужого» Онуха називають «транзитним пасажиром», а самі (за їхніми ж словами) «будучи значительное количество времени в отрыве от родины», ненароком демонструють ту саму транзитну легкість оцінок і самооцінок у ставленні до цієї самої «родины». Можна як завгодно ставитися до міністра Ступки — але не варто питати, хто він, бо Ступка в культурній (а не чиновній) ієрархії посідає певне місце, про яке варто знати, будучи навіть «в отрыве от родины». Бо чим тоді гірший Онух? Можна казати: нам нічого не треба, крім честі показати свою державу на Бієнале — але тоді не варто категоричним тоном вимагати на це грошей у тієї самої держави. Бо інакше виходить банальне віддзеркалення — й нічого більше.

Власне, ця суперечка типова для межі століть. Надто модно у нас стало говорити: культура вмирає. Але це абсурд. Культура не може вмерти. Вмирає (і це довгий процес) у нас не культура, а певні, сформовані радянською системою, культурні інституції й способи поведінки, чи, точніше, боротьби. Боротьби, в якій неважко задушити Дездемону — і винних не буде, бо все це робилося з великої любові...

Віталій ЖЕЖЕРА.

Фрагмент композиції Валентина Раєвського «Превентивні заходи» (Київ—Париж, 1999). Біля літального апарата — сам Раєвський, один з лідерів Нового творчого об'єднання.

— Бути куратором такого рівня — почесна, але й відповідальна місія...

— Я порівняв би роль куратора з роллю тренера футбольної команди. Він виставляє на матч гравців, може, не завжди найкращих, але підбирає їх з урахуванням ситуації та противника.

Претендента обрано, але не названо

*Юрій Онух, куратор української національної презентації, вже визначився з кандидатурою художника, який буде представляти Україну на 49-й мистецькій виставці Бієнале у Венеції (6 червня — 4 листопада 2001 р.). Але ім'я обранця куратор оголосить лише наприкінці січня. Говорить **Юрій ОНУХ:***

— Я визначився з кандидатом, і мені потрібен ще місяць, щоб переконатися в правильності свого вибору. І остаточно обговорити з художником проект, що буде показаний у Венеції.

— Це суто суб'єктивний ваш вибір?

— Так. Але мої суб'єктивні думки є ефектом багатьох колективних думок. Я не живу на Місяці. Я раджуся з цього приводу, але це не є сформалізована структура комітету радників. Чому? По-перше, немає такого комітету. Подруге, дуже важко знайти фахівців, обізнаних на процесах сучасного мистецтва.

— Яка ж ваша стратегія «вибору гравця»?

— Після довгих роздумів та консультацій я вирішив везти на Бієнале один художній проект. На цій виставці більшість держав останніми роками презентує одного художника. Стратегії можуть бути різними. Можна показувати зовсім молодих, початківців, це така собі стратегія шоку. Інший варіант — показ справжнього класика, як збираються показати на цьому Бієнале хорвати. Мені було важко визначитися з класиками. Кожен має право вважати себе таким, і кожен, зрештою, є класиком самого себе. У нас чимало класиків з «мінусом», враховуючи радянське минуле і таке інше.

Інша справа — молоді. Але мені здається, що вони ще не настільки потужні, щоб у контексті Бієнале мати свій голос, який всі почують. Українське мистецтво я уявляю як гору, на вершині якої сидять от класики, а молоді лізуть на ту гору. Я ж хотів знайти того, хто добрався вже до середини гори, але перед ним ще добрий шмат шляху. Для мене важливо, що художник зробив до того, і в якому моменті розвитку він перебуває.

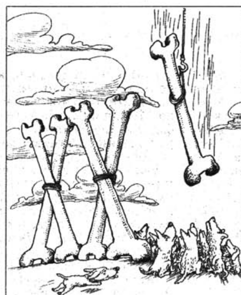
Я все-таки вважаю, що нам треба показати у Венеції щось зовсім нове. Такий проект, який був би реалізований нехай не спеціально для Бієнале, але з думкою про нього.

— Ваші опоненти мають протилежну думку щодо кандидатів на поїздку до Венеції.

— Я не вважаю їх за противників. Мої оцінки в даному разі не є об'єктивними, бо мене втягнуто в той конфлікт. Про мене говорять негарні речі, і коли я почну казати теж про них негарно, то нікому від того краще не стане. До речі, серед п'ятьох художників-претендентів, про яких я спершу думав, були й такі, що писали на мене доноси. Але я вирішив: те, що він писав на мене кляузу, не робить з нього гіршого художника! Це лише означає, що з тією людиною я не питиму горілки за одним столом. Проблема в тім, що ми часто змішуємо категорії наших персональних відносин з професійними. А це не на користь справі.

Записала **Ольга ВАУЛІНА.**

Що нам прийдешній

(Початок на 1-й стор.).

А щоб не затьмарювати голови пророцтвами хіромантів, астрологів, уфологів, ворожок і ворожбитів, ми поцікавилися, що про це думають серйозні вчені, котрі досліджують Всесвіт у Кримській астрофізичній обсерваторії. Її учений секретар Надія Шаховська, вивчаючи зоряне небо, разом з колегами звикла дивитися на плин життя з погляду вічності. Тож переконана, що саме так треба ставитися до всіх подій століття, що минає, яке було позначене багатьма звершеннями людства так само щедро, як і не меншою кількістю трагічних подій.

Частіше вдивляймося в небо, радить вона, щоб вчитися мудрого спокою у зірок — незмінних і безучасних свідків наших земних справ, які спостерігають за нами з бездонних глибин Космосу.

Наша планета звично, як у всі попередні чотири з половиною мільярди літ, завершує свій щорічний шлях узвичаєною орбітою навколо Сонця, закінчує свій черговий оберт. З очікуваних цікавих астрономічних подій наступного року варто не пропустити ввечері 9 січня повне місячне затемнення, яке побачить вся Україна. У цей час Місяць буде вповні, і ми зможемо помилуватися, як на його круглий, яскравий диск поволі насувається щільна тінь. Це явище триватиме кілька годин до повного закриття нічного світила, але його все-таки буде видно, бо світло, що розсіює земна атмосфера, огорне Місяць багряним сяйвом. На відміну від астрологів, вчені переконані, що жодних розпачливих призвісток темно-червоний місяць у ніч свого повного затемнення не віщує. Цього часу не очікується й великих комет.

До ймовірного падіння астероїдів зорезнавці Кримської обсерваторії готові. Їх завдання вчасно побачити небезпечні для Землі небесні тіла, щоб військово-промисловий комплекс планети мав можливість убезпечити Землю від найбільших гостей з Космосу, які обрали загрозливу для людства траєкторію польоту. У селищі Шкільне, де містяться найпотужніші астрофізичні прилади, давно й методично контролюють націлені на зіткнення з землею зірки. Нині цю небезпеку людство добре усвідомлює, тому зоряний контроль ведеться водночас на всіх значних обсерваторіях світу. Кримська обсерваторія — один з важливих пунктів цієї ланки планетарного патрулювання в мережі наземних спостережень. Наприклад, добре вивчені явища спалаху наднових зірок у нашій або сусідній Галактиці, коли зорі значних мас на певних етапах свого розвитку скидають з себе оболонку, яка несе космічну загрозу для біологічного життя на Землі. Є думка, що саме спалах наднової зірки вплинув на долю розвитку і нашої цивілізації, і всього Всесвіту. Отож кримські астрономи пильно вдивлятимуться в Чумацький шлях третього тисячоліття, щоб вчасно виявити всі найбільші комети, які мчать до нас з глибин Космосу.

Найцікавішим об'єктом прийдешнього століття для астрономів буде Сонце, тому що ми нині знаходимося поблизу максимуму його активності. Явища на Сонці вчені вивчають дуже детально, хоча переконані, що за наступних тисячу років у Всесвіті нічого не зміниться. Цей відрізок часу — миттєвість для Космосу, щоб вести мову про якісь значні події у Всесвіті. Участь у багатьох солярних проектах передбачає складні виміри, які дають можливість з великою точністю встановлювати координати небесних і земних об'єктів. Численні міжнародні програми нового століття передбачають використання лазерів і спеціальних супутників, що додало роботи лазерним дальномірам, встановленим на горі Кішка в Сімеїзі. Головний спеціаліст з прогнозування Сонячної системи, керівник лабораторії фізики Сонця, доктор фізико-математичних наук Наталія Степанян відзначає, що рівень наукових досліджень Кримської обсерваторії такий значний, що її охоче субсидують найпрестижніші фірми світу. Лише американське агентство НАСА надало апаратури на мільйон доларів. Грант отримали і роботи з локалізації супутників. У міжнародному визнанні кримських астрофізиків не останню роль відіграє те, що вони працюють у мережі Інтернет і мають в ній свою сторінку, якою цікавляться фахівці різних наукових закордонних центрів. Не кажучи вже про те, що в обсерваторії є своя локальна мережа комп'ютерів, яка відкриває ширше спілкування, прискорює рішення наукових завдань. Кримська обсерваторія знаменита й як знавець Сонця, бо підказує ті бурхливі процеси на ньому, що змінюють геофізичні параметри і природу землі. Ми за цього-

Серце мудрого — в домі плачу, дурня — в домі веселощів

— Євгене, якби ви брали інтерв'ю в Євгена Пашковського, що ви розповіли б про себе нашим читачам?

— Про літератора оповідає ним написане. Життя його персонажів яскравіше від його власного. Коли при знайомстві кажуть — ти на письменника не схожий —радію. Я просто громадянин вітчизни. Простий сільський хлопець. Хоча вже й не зовсім (сміється). Поважаю прості чоловічі справи: рибальство, мисливство, прогулянки на велосипеді.

— Кажуть, ви недолюблюєте поетів?

— Усе значно складніше. Комусь кортить, щоб ми перегризлись. Ми — одна література. Я цікавлюсь поезіями, мабуть, більше від самих поетів. Принаймні позбавлений упередженості до того чи іншого прізвища. А дратує мене задавнений поезоцентризм: ніби ввесь світ обертається довкіл заримованого речення. Я сам віршував немало. Знищив усе. Поети за світорозумінням — не письменники. Надто чутливі? Розхристані або застібнуті на всі гудзики. Тому легко спиваються, лізуть у політику чи громадську діяльність, нічого в ній не петраючи. Вони — окрема каста.

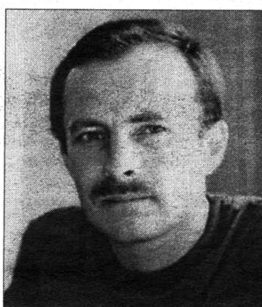
Загалом надмір віршів — свідоцтво охлялого суспільства. А проза свідчить про зрілість, вищий вияв якої — обов'язок. На чому стільки протримався Рим? На почутті громадянина. «Я шляхтич, я розмовляю латиною» — розлунювалось як вияв вищої солідарності ще в позаминулому столітті. Далі запанували хамократичні звичаї.

— А що, по-вашому, справжній письменник?

— Надто рідкісне явище. Це досвід самої мови про всіх і все; це знання самого слова, яке чаїлося в слові до того, як його записав письменник. Присутність тонких енергій у звукові відома здавна. П. Флоренський блискуче доказує це на іменах. Незіставно ширше це оприсутнюється в мові. Справжній автор ніколи не відає, що в нього «сидить у голові», але зусилля волі наводжує думку, образ, вислів, сторінку такими, якими їм бути назавжди. Твір, накарлючений мертвою мовою, —хоч би про які надвисокості чи надмодерний зарозум там ішлося — завжди мертвий і деструктивний. Звульгарнення, спрощення мов до засобу комунікативності — фатальний шиз цивілізації. Звісно, праця зі словом — не вчаділе шаманство. Це надзусилля й сізіфство, іноді з подоланням кручі. Хемінгуей недарма вважав письменництво найсерйознішим і найважчим із чоловічих обов'язків. Тому і займався ним.

— Ваш «Щоденний жезл» заважкий для академіків (деякі зізнались) і викликає захоплення у молодших критиків. Одні кажуть, що тема національної чоловічої сили в ньому набуває такої вулканічної сили, якої ще не знала наша література. Інші, що йому бракує сюжетного стрижня.

— Сюжетика: печерний вік прози. Дешева приманка. Вона вкрай потрібна для тих, хто воліє продаватись, присмачуючи вутлі історійки хохмами і збоченством. Виступати від надтрагічного — і неповторного, хоч як це страшно звучить — досвіду України комусь не під силу, і козирною стає розвлєкуха. А я сповідую еклезіастівське (принаймні намагаюсь), що серце мудрого — в домі плачу, а серце дурня — в домі веселощів. Хохмачі й порнографи-смердякови є скрізь, але на маргінесі, на віддалі. А ми пустили свиней під стіл, і їм закортіло вже розливати шампанське. Коли хохмами й збоченством замилюється безвихідь етносу — це більше, ніж злочин. Це прокляття.

Євген Пашковський:

Владар часу досі терпить нас: в Його руках і майбутнє. Зготовленими потрібно бути завжди. Не варто й нарікати надто, бо повальним збайдужінням заслужили ще гіршого. Порадіймо вже хоча б тим, що живому собаці краще, ніж мертвому левові.

— На цей роман скаржаться: надривна емоційність, безпросвітна дійсність.

— Аби не прилизана сусальність. Від часу видруку роман живе сам по собі. А я забуваю, про що там ідеться.

— Є й таке прочитання роману: Судний день розпочався...

— Про початок і кінець ніхто не відає. Звідомлено лише прикмети. На мій розмисел, у триєдиному часі цей день триває два тисячоліття; нині ближче до смерку години. На сьогодні людина внутрішньо стала дикішою, некерованішою, ніж упочатку нового часу...

— Хотіла поцікавитися вашим прогнозом на майбутнє століття, але після таких слів...

— Чому? Можу й дати прогноз. Великих відвертостей і потрясінь ждати марно. Навертатиметься до українського Схід України — за ним літературне майбутнє. Потроху прочунюватиме від обмеженості нацбуржуазія. Якщо не вона — її здорослілі діти, що прагнуть порвати з плебейством. А взагалі не треба надто тішитися, мовляв, щасливо минули рубіж тисячоліття, — час триєдиний, випробування довічні, — як не треба і самообманюватись лжепророцтвом та зажахуванням.

З Євгеном Пашковським розмовляла Людмила КОХАНЕЦЬ.

У цю ніч чарівну...

— Як найкраще зустріти 2001 рік?

Марія БУРМАКА:

— Я дуже цікаво зустріла 2000 рік. Доля подарувала мені надзвичайну нагоду. Хтось мріяв про закордон та інші екзотичні місця, а в нас мала Ярина, тому ми завжди були домашні. Ще вдень, 31 грудня, я думала, що ми, як і завжди, зустрічатимемо Новий рік удома. Пообіді нам зателефонував наш друг і запросив зустріти Новий рік на Дзвіниці Лаврського заповідника. Ми швиденько зібралися, поїхали. На дзвіницю взяли лише маленького транзистора, свічки і шампанське. І так зустріли! Я впевнена, що фантастичнішого Нового року в мене бути не могло. Лавра — святе місце, енергетично потужне. На найвищому місці Лаврського заповідника я думаю, що була найближче до Бога. Тому щиро молилася, згадала всіх людей, яким бажала добра. Так само сподіваюся зустріти і 2001 рік. Для мене це найкраще свято, що може бути.

— Напевне, вечірня сукня не дуже підійде для такої екскурсії. Що ви вдягнете?

— Це залежить від того, яка сукня. Та, як на мене, важливіший за нове вбрання мій внутрішній стан. А він, сподіваюся, буде перфектний!

— Дякую.

Запитувала Юлія ПОТАПЕНКО.

вік готує?

річними клопотами навіть не помітили появи Північного сяйва в наших широтах. Лише люди, що звикли працювати ночами, спостерігали цю красу в Криму й на материковій Україні. А хто це небесне диво не зауважив, хай не журиться — підвищена сонячна активність, до піку якої ми прийдемо в новому році, дасть можливість спостерігати яскраві картини Північного сяйва в усіх куточках нашої держави.

А ще кримські зорезнавці продовжать спостереження над тим, як сонячний півострів далі бере участь у загальній подвижці континентів, рухаючись в їх системі в північно-східному напрямку. Візьмуть участь у підготовці дворічного космічного польоту на Марс, передбачатимуть сонячну активність, рівень якої не зайве постійно знати й усім простим жителям Землі, особливо з ослабленим здоров'ям, аби убезпечитись у дні піків спалахів на Сонці.

Нам усім кримські вчені не радять ставитися до Мілеаніуму як до межі між вже прожитим і ще не звіданим шляхом, що торує людство. Адже саме літочислення і точка відліку часу вибрана нами самими. Християни живуть за календарем, який починає і закінчує тисячоліття, в ісламському чи іудейському літочисленні це зовсім не кругла дата. Тому ні в космічному, ні в земному масштабах Міленіум ніяк не позначено. Він не має жодних фізичних характеристик. Нічого достеменно не відомо навіть про дату Різдва Христового, яке навіть найсерйозніші вчені подають з точністю в 5—6 років. Тож досі не стихають суперечки з приводу точної дати початку третього тисячоліття. Нової, точнішої науковці не обіцяють і в майбутньому. Та й звідки цю точку брати? З моменту виникнення Всесвіту? Ми досі не знаємо її навіть з точністю до мільярда років. Навіщо тоді змінювати узвичаєні, старі календарі, до яких прив'язана вся наша історія, культура, наука? У цих вимірах зручно жити й далі. Проте раніше чи пізніше православній церкві доведеться зробити реформу і замінити юліанський календар григоріанським. Адже різниця між ними в часі накопичуватиметься дедалі більше. На початку третього тисячоліття Різдво вже припадатиме на 15 січня, а через десять тисяч років пересунеться на весну, що взагалі не прийнятно. Отож було б доцільно зробити цю реформу тепер — на межі третього тисячоліття.

У ці дні Міленіуму, придуманого людьми як своєрідний ювілей століть, кримські астрономи закликають всіх нас пам'ятати, що сама математична величина Міленіуму в собі нічого не містить. А філософське осягнення нашого буття за цей значний для цивілізації період нехай хвилює наші душі думками про прожите й майбутнє. Така вже наша вдача — розмірковувати над сенсом життя, аналізувати, задивляючись у прийдешнє, яке всі хочемо бачити ясним, зрозумілим, передбачуваним і щасливим. Недаремно математик, фізик і філософ Блез Паскаль сказав, що вся наша гідність — у думці. І що не простір, не час, які ми не можемо до кінця осягнути, вивищують нас, а саме вона, наша думка. Тож вчімось добре мислити, бо є над чим. У новорічну ніч згадаймо і афоризм вченого: «У просторі Всесвіт обіймає і поглинає мене, як крапку, в думці — я осягаю її». Саме тепер ми це й переживаємо, увінчуючи сяйвом новорічних ялинок, традиційним келихом шампанського поріг нового тисячоліття, онімблений сонячною активністю.

Віктор ХОМЕНКО.

Жарт Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

100 років тому писали...

Зал Літературно-артистичного товариства

У неділю 31 грудня 1900 року для посилення коштів каси «товариства взаємодопомоги складачів міста Києва» буде влаштовано Ялинку для дітей і танцювальний вечір для дорослих. З оркестром військової музики. Диригуватиме танцями М. В. Завадський. Початок танців для дітей о 6 годині вечора. По закінченні — роздавання подарунків: на кожний дитячий вхідний квиток видаються цукерки і подарунок з Ялинки. Початок танців для дорослих о 10 1/2 вечора. Плата за вхід разом з благодійним збором 80 коп. (дорослі), 40 коп. (діти) з правом отримання подарунка. Члени товариства мають право провести одну даму безплатно. Бенефіції приймаються із вдячністю. Квитки заздалегідь продаються в конторі друкарні Н. Т. Корчак-Новицького.

Цирк А. Девіньє

У суботу 30 грудня 1900 року Haute Volle вистава. Вперше виїзд неперевершеного жонглера на коні М-г Томаса Белінга...

«Киевская газета»,
31 грудня 1900 року.
Щоденна, ціна — 5 коп.

Театр і музика

За повідомленнями з Парижа відкриття нововідбудованого театру «Commedie Francaise» було яскравим святом. Молодий Коклень прочитав пролог, потім йшли два акти з п'єс «Сід» та «Вчені жінки», а на завершення — епілог Рішпена, спеціально написаний для цієї нагоди.

Зал нового театру — точна копія старого. Фойє як і колись прикрашено скульптурами — в тому числі і статуєю Мольєра. У пожежному відношенні вжито всіх можливих заходів. Освітлення електричне, опалення — парове. Для будівництва сцени користуються переважно залізними матеріалами. Декорації просочені вогнетривкою речовиною. В залі жодних драпувань. Водогінну частину зроблено так, що в разі необхідності можна вчинити справжню повінь. Для публіки, яка сидітиме в ложах верхніх ярусів, працюють підйомні машини.

«Киевская газета»,
30 грудня 1900 року.
Щоденна, ціна — 5 коп.

➤ А ще був випадок

Скажений собака

У дворі будинку № 30 на Великій Житомирській вулиці сказився гончий собака, що належав мешканцеві того будинку дворянинові Олександру Довгеру. Скажений собака покусав покоївку Людвігу Пучевську, кота та двох дворових собак.

«Киевское слово»,
30 грудня 1900 року.

Съ Новымъ
Годомъ

З ким прокинеться спляча красуня?

Гортаючи в пам'яті власні публікації про знаменитостей, зрозуміла, що з багатої колекції героїв до повторного повернення спонукають далеко не всі. Народний артист України, актор і режисер Іван Гаврилюк ***(на знімку)*** *— один з цих небагатьох.*

Стаття «Іван Гаврилюк: ідеаліст і язичник» вісім років тому вийшла у мене доволі особистісна. Не лише для героя — для журналіста також препарування душі не минає безслідно. Тоді харизматичний красень Іван, на вигляд владний і впевнений у собі, раптом промовив: «Я людей боюсь». Така відвертість, з одного боку, дивна для людей публічного фаху. З другого — звичайна саме для них.

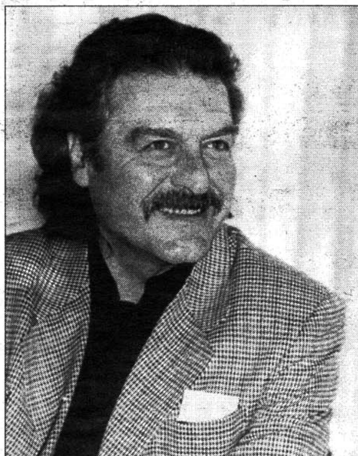

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

— Хтось із відомих казав: плани — це те, що в кінцевому підсумку має зовсім інший вигляд. Тоді, на початку дев'яностих, ви покладали певні сподівання на заключні роки століття...

— Людині, пов'язаній з кіно, не можна будувати планів. Ця професія наповнена присмаком випадковості та лотереї. Лотерейний квиток — ти сам: тебе або виграють, або ні... Ці роки було насичено всім. І поганим також: чужою підлістю, нелегким осяганням того, що друзі зраджують.

— Тоді у вас була студія «Воля XX», і ви, всупереч усьому, знімали чотири фільми за три роки. А що нині?

— А нині починає потроху сонечко вставати. Є робота, яка мені подобається. Восени закінчив зйомки в серіалі «З глибин» Ростислава Модестова-Плахова. Фільм про події прадавньої історії. Жанр важко визначити. Картина частково публіцистична, документальна, ігрова. Сплуталося все, як у житті. І мені це подобається. Давно не отримував такого задоволення від роботи з режисером.

— Світове кіно поставило крапку на великому етапі. Можливо, зі смертю Фелліні. І разом з іншими мистецтвами переросло постмодернізм. Потрібний прорив у нову соціальну, естетичну реальність. Гадаю, вітчизняному кіно також (яким би самостійно-упосліненим не був наш шлях).

— Печально про це казати, однак людство і прогресує, і деградує. Це передусім стосується моральних, душевних напрямків мистецтва. У світі нині хорошого кіно дуже мало. Переважно триває експлуатація «покидькових» мотивів, нас переконують у проблематичності існування нещасних геїв...

Натомість українське кіно починає стартувати. Воно ж було!..

— Воно було такою собі сплячою красунею. Коли вона прокинеться, яким побачить відкриття наступного тисячоліття?

— Була невеличка пауза: років 15. І тепер надзвичайно важливо, на якому матеріалі наше кіно стартує. І з ким. Жахає, але я з цим стикався: студенти кінофакультету запитують, хто такий Миколайчук і хто такий Параджанов... А в якому вигляді вони виходять на фестивальну сцену отримувати призи! Ніби два роки не милися. Це не стиль, це просто немиті люди.

— А яким ви бачите для себе відкриття наступної епохи?

— Незабаром приступаємо до масштабної роботи з Ларисою Роднянською. Написав сценарій до фільму про Західну Україну. Перші серії — про Гуцульщину, про Прикарпаття. Заново відкриваю для себе ці куточки.

...Близькі люди мають бути обов'язково здорові. І кіно має бути здорове: щоб чиясь неповноцінність не видавалася за мистецтво.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

А у квартирі — просто цирк!

Уявіть собі таку ситуацію: заходите ви напередодні Нового року до квартири звичайної міської багатоповерхівки, а вам назустріч — справжнісінький нільський крокодил. Чи ні — двометровий красень-пітон. Виповзає статечно із спальні і підтягує до вас своє важке тіло, виявляючи чи то цікавість, чи то гостинність. Скажете, не може такого бути?

Може. Мені довелося пережити весь цей жах, хоча в гості до Ніни та Рафаеля Кірашових йшла вже підготовлена. Перша реакція — затиснутися у куток і злитися зі стінкою. Але м'який, ніжний голос Ніни, яка зверталася до рептилії, поступово вивів мене із майже стресового стану. В результаті картина мала таке завершення: пітон повернув назад до спальні і вмостився на широкому ліжку, а звідти Рафаель переніс свого вихованця до його «квартирки», що спричинило занепокоєння всіх сусідів — ще двох пітонів, удава, анаконди і нільського крокодила. Ось такий цирк у квартирі Кірашових.

У недалекому минулому Ніна і Рафаель — циркові велосипедисти. Років зо три тому вони прийняли несподіване і дещо навіть ризиковане рішення — виступати з тваринами, до того ж обов'язково з екзотичними. Поступово у двокімнатній квартирі з'явилися три пітони, удав, ігуана, нільський крокодил і павіан. Історія придбання мавпочки Джонні особлива. Один луганський бізнесмен заради забави купив собі павіанчика, але не зміг забезпечити йому належного догляду і харчування, та й витівок малюка не витримав. Привіз до цирку зовсім худого, хворого і там покинув. Ніна і Рафаель врятували бідолаху.

Ранок у Кірашових розпочинається з ритуалів. Перший етап — водні процедури. Кожного Ніна з допомогою чоловіка купає у ванні. Якщо з пітонами і удавом особливих проблем немає, то з крокодилом Геною слід бути обережнішим. Сюрпризів можна очікувати і від Анки, анаконди. Та оскільки вона ще в досить юному віці, з нею можна впоратися. Кожна тварина має свій великий волохатий рушник, мочалку. А взагалі хочеться зазначити, що у Кірашових у квартирі ідеальна чистота, ніякого запаху зоопарку. Необізнана людина навряд чи помітить, що у квартирі є тварини, до того ж у такій кількості. Поки не зазирне до спальні. Одну стінку кімнати обладнано своєрідним тераріумом, в окремих комірках якого і живуть рептилії, крокодил. На жаль, ігуана Яша нещодавно помер від розриву серця на гастролях у Харкові. В його «кімнатці» оселився новий мешканець — крихітка-пітон із останнього придбання.

Поперваx домашній цирк Кірашових об'їздив усю область, виступаючи з концертами перед дитячою аудиторією. Особливо великий успіх цирк мав і має у сільських дітлахів, хоча, як вважає Ніна, це — небезпечна публіка. Кожен намагається погладити або вщипнути пітона, тому, проходячи залом, обвита довкола рептиліями (а вага кожної змії приблизно 35 кг, і від такого навантаження у невеликої артистки ламаються на туфлях супінатори), Ніна ризикує своїм життям. Від дитячих пустощів, скажімо, від уколу шпилькою, у тварини спрацьовує інстинкт самозбереження і вона може так стиснути свої кільця навколо тіла господарки, що врятувати її вже не вдасться. Підступність крокодила на концертах теж непередбачувана. Але Рафаель поки що вгадує його настрій, а то давно залишився б без пальців.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

100 років тому писали...

Театр «Бергоньє» на Фундуклеївській вулиці
Малоруська трупа М. Л. Кропивницького під керівництвом П. К. Саксаганського та М. К. Садовського за участю М. К. Заньковецької.
У суботу 30-го грудня «Доки сонце зійде, роса очі виїсть», *драма у 4 діях за твором Кропивницького.*
У неділю 31-го грудня «Пошились у дурні», *оперета у 3 діях за твором Кропивницького.*
У понеділок 1-го січня 1901 року буде «Сто тисяч», *комедія у 4 діях за твором Карпенка-Карого, і «Кум-мірошник», водевіль у 1 дії за твором Дмитренка. Початок о 8 годині вечора. На всі оголошені спектаклі квитки продаються.*
«Киевская газета», 30 грудня 1900 року.

Астрологи рекомендують

На щастя б'ються лише келихи. З шампанським!

Для того, щоб бути щасливим у рік Білої Змії, який випадає раз на 60 років, треба всього лише... не опиратися долі. Проте не слід чекати з моря погоди! Хоча мудра Змія сама поведе вас щасливою дорогою, треба й самому інколи бути готовим здійснити «великі й гарні дурниці». Повірте в себе й довіртеся інтуїції! На початку тисячоліття зірки обіцяють нові й нові несподівані зустрічі, які можуть дуже змінити наше життя.

А зустрічати Новий рік астрологи рекомендують у тісному сімейному колі, бажано в світлому наряді з люрексом. Ідеальні білий, сірий і жовтий кольори. Одяг обов'язково має бути з кишенями, щоб у них можна було покласти гроші. І якнайбільше. Китайські мудреці вважають, що схожі речі тягнуться одне до одного. З особливою силою — під Новий рік. Та якщо після покупок подарунків у вас їх зовсім не залишилося — не впадайте у відчай! Для цієї мети цілком підійде кусочок вугілля, яке вважається талісманом багатства, чи мандарин.

І не забудьте, що 31 грудня після купання треба вбиратися в усе нове. Чоловіки після лазні мають відвідати перукарню, а жінкам бажано прийняти ванну вдома. Милі дами, не бийте посуд, якщо вашого чоловіка цього урочистого дня випадково занесуть друга заштовхають у літак, який летить до іншого міста. На Новий рік на щастя б'ються лише ялинкові іграшки. І келихи. Але ті, що по самі вінця наповнені шампанським. До речі, його треба купувати лише в магазині, бо на українському ринку 80 відсотків шампанського — підробка! Запам'ятайте, пляшки повинні мати етикетки або чітке маркування. Шампанське та ігристе вино — обгорнуті фольгою і кольєреткою. Зверніть увагу на корок! Якщо він прокручується, нехай краще сам продавець вип'є келих з шампанським за ваше здоров'я! З Новим роком!

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Ялинка-талалайка

Крокуючи повз один з прилавків ЦУМу, почула: щось реготало майже по-альфівськи. Ха-ха-ха-ха! Точнісінько як Альф, коли ляпає рудою волохатою лапою по чому прийдеться. А ще це ЩОСЬ співало різдвяні привіталочки. Як тут не зупинитися? Протиснулася до прилавка з надією побачити щось на зразок Альфа у прикиді Санти і побачила... ялинку заввишки півметра. Лап у неї, звісно, нема, але є очі з чарівними віями, що рухаються в такт мелодії. А ще — червоний ротисько, який співає. І ця ялинка-талалайка наче підтанцьовує, похитуючи маківкою. Усі, хто зупинявся біля прилавка, сміялися ледь не до сліз, набридаючи продавцеві запитанням про ціну реготушки. На жаль, вона не продавалася. І всі бажаючі придбати диво розчаровані розходилися. А згодом цю «живу істоту» просто вимкнули.

Юлія НІКОЛАЙЧУК.

Київ.

Голос України

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 01008, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34; 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@golos.relc.com

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Загальний тираж 179041.
Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».
Зам. 0311242.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0